

Adroddiadau Cyllidol

Y flwyddyn yn diwedd 31 Gorffennaf 2007

Adroddiad y Trysorydd	Tudalennau 2-4
Llywodraeth Gorfforaethol.....	Tudalennau 5-6
Cyfrifoldebau'r Cyngor	Tudalennau 7-8
Adroddiad yr Archwilwyr Annibynnol.....	Tudalennau 9-10
Cyfrif Incwm a Gwariant Cyfunol.....	Tudalen 11
Adroddiad ar Ddiffygion a Gweddillion Costau Hanesyddol Cyfunol.....	Tudalen 12
Adroddiad o Gyfanswm Enillion a Diffygion Cydnabyddedig.....	Tudalen 12
Mantolen.....	Tudalennau 13-14
Adroddiad Llif-Arian Cyfunol	Tudalen 15
Nodiadau'r Cyfrifon	Tudalennau 16-45
Atodiad – Cymarebau	Tudalen 46

Adroddiad y Trysorydd

Y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2007

Cwmpas yr Adroddiadau Cyllidol

Mae'r adroddiadau cyllidol am y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2007 yn cyfuno canlyniadau'r Brifysgol a'i his-gwmnïau a mentrau ar y cyd. Ceir manylion am y rhain yn Nodyn 14 i'r Cyfrifon.

Canlyniadau'r Flwyddyn

Crynohoir canlyniadau'r Cyfrif Incwm a Gwariant ar gyfer y flwyddyn hyd at 31 Gorffennaf 2007 fel a ganlyn:

	2006/07 £000	2005/06 £000
Incwm	99190	93638
Gweddill ar Weithrediadau'n Parhau	2053	504
(Diffyg)/Gweddill am y flwyddyn a gadwyd yn y Cronfeydd wrth Gefn	(4611)	696
(Diffyg)/Gweddill Cost Hanesyddol	(2302)	1376

Cafwyd y gweddill uchaf eto yn y Cyfrif Incwm a Gwariant ar weithrediadau sy'n parhau o £2,053k (2005/06 £504k) cyn colled trwy gael gwared ar asedion sefydlog a rhan o weddill mentrau ar y cyd. Mae'r canlyniad hwn yn glod i waith caled pawb sy'n ymwneud â gwella sefyllfa ariannol y Brifysgol, ac yn cynrychioli 2.1% o drosiant sy'n sylweddol well na chyfartaledd y sector yng Nghymru y llynedd. Fodd bynnag, mae'n hanfodol bod y Brifysgol yn dilyn strategaeth o gynyddu'r lefel hon o weddill hyd yn oed ymhellach er mwyn sicrhau cynaliadwyedd ariannol ac adnoddau digonol ar gyfer buddsoddi yn ei hisadeiledd.

Daw'r diffyg o £4,611 yn y Cronfeydd wrth Gefn Cyffredinol (gweddill o £696k yn 2005/06) yn dilyn colled o £7,066k drwy gael gwared ar asedion, yn ymwneud yn bennaf â'r amhariad ar werth asedion yn gysylltiedig â dymchwel rhai adeiladau ar Safle Ffriddoedd ac ar Ffordd Deiniol i wneud lle i ddatblygiadau cyfalaf newydd. Mae'r rhain yn cynnwys adeilad newydd pwysig Gwyddorau'r Amgylchedd, a gwblhawyd yn ystod y flwyddyn, a'r penderfyniad ffurfiol yn ystod y

flwyddyn i symud ymlaen gyda chynllun Partneriaeth Gyhoeddus-Breifaf i adnewyddu rhan sylweddol o'r ystâd breswyl.

Yn ystod y flwyddyn tyfodd incwm 5.9%, gyda'r cynnydd mwyaf i'w weld yn Grantiau'r Cyngor Cyllido, Ffioedd Hyfforddi a Chontractau Addysg.

Cynyddodd Grantiau'r Cyngor Cyllido £5,697k (15.3%), a daeth hyn yn bennaf o'r Ffynhonnell Incwm Ychwanegol (SIS) o £3,359k a dalwyd i'r sector am un flwyddyn fel iawndal am yr oedi cyn cyflwyno ffioedd hyfforddi amrywiol yng Nghymru. Heb ystyried dylanwad SIS, cynyddodd cyllid cyson ddim ond 2.2% (£670k) o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol. Mae cynnydd sylweddol arall yn gysylltiedig â £910k (2005/06 £40k) o'r Gronfa Ailgyflunio a Chydweithredu i gefnogi partneriaeth ymchwil a menter gyda Phrifysgol Cymru, Aberystwyth a sefydlu Sefydliad Niwrowyddoniaeth Wybyddol Cymru gyda Phrifysgol Caerdydd a Phrifysgol Cymru, Abertawe. Daeth y projectau hyn i weithredu'n llawn yn ystod y flwyddyn.

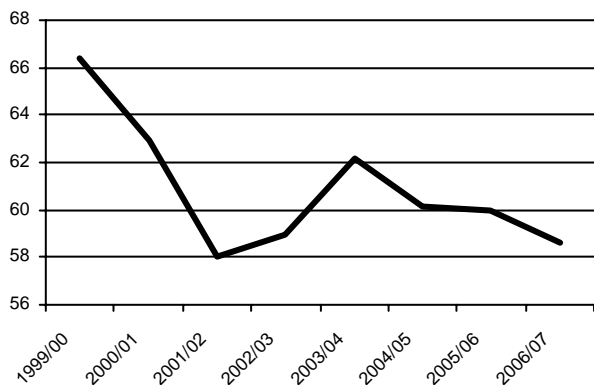
Cynyddodd Ffioedd Hyfforddi a Chontractau Addysg 9.1% (£1,945k). Tra oedd y cynnydd mwyaf o dan y pennawd hwn yn ymwneud â chynnydd mewn ffioedd rhan-amser ar gyfer rhaglenni dysgu o bell a gynigir gan Business & Management Education Ltd, mae strategaeth y Brifysgol i recriwtio rhagor o fyfyrwyr rhyngwladol wedi parhau i ddwyn ffrwyth gyda chynnydd mewn incwm ffioedd o £535k (14.5%) o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol.

Mae incwm o Grantiau a Chontractau Ymchwil a gyllidir yn allanol yn dangos gostyngiad bychan o £1,369k (9.9%) o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol, sy'n adlewyrchu peth gostyngiad yn y grantiau a enillwyd yn ystod 2005/06 o'i gymharu â'r lefelau eithriadol uchel a welwyd yn y tair blynedd flaenorol. Fodd bynnag, bu 2006/07 y flwyddyn orau erioed am ennill grantiau, sef £20.7m, sy'n gryn orchest ac yn deyrnged i ansawdd ac ymdrech staff y Brifysgol. O fewn hyn ceir record arall o £11.9m a ddyfarnwyd gan Gyngorau Ymchwil, sy'n cael eu cydnabod yn 'safon aur' incwm ymchwil, ac sy'n destun dathlu pellach. O ganlyniad, mae lefel incwm ymchwil yn sicr o gael ei hadfer yn llwyr yn ystod y flwyddyn i ddod.

Adroddiad y Trysorydd

Y flwyddyn yn diwedd 31 Gorffennaf 2007

Cynyddodd gwariant gweithredu 5.5%, cyn costau ailstrwythuro staff ac addasiadau costau pensiwn FRS17, ac mae hyn wedi ei gynnwys o fewn y twf mewn incwm. Mae costau ailstrwythuro staff o £1,643k (2005/06 £1,931k) yn parhau i fod yn gost sylweddol ond maent yn rhan bwysig o strategaeth y Brifysgol o roi sylw i flaenoriaethau gweithredu a sicrhau cynaliadwyedd hir dymor. Heb ystyried effaith FRS 17, mae costau staff yn ystod y flwyddyn yn dangos gostyngiad bychan i 58.6% (gweler Ffigur 1) fel canran o gyfanswm incwm gan barhau'r duedd o leihau costau yn y maes hwn yn llwyddiannus.

Figur 1: Costau staff fel % o gyfanswm incwm

Mewn blynyddoedd blaenorol mae'r adroddiad hwn wedi tynnu sylw at y gwelliannau sylweddol a wnaed yn y systemau cynllunio a chyllidebu yn y maes academaidd ac mewn adrannau gwasanaeth canolog. Yn ystod y flwyddyn canolbwyntiwyd yn gynyddol ar weithrediadau unedau hunan-gyllidol ac is-gwmnïau. Yn dilyn asesiad gofalus, penderfynwyd cael gwared ar is-gwmni a oedd yn gwneud colled, sef The Bangor Centre for Developmental Disabilities Ltd., yn Ebrill 2007.

Pensiynau

Mae staff academaidd a chysylltiedig y Brifysgol yn aelodau naill ai o Gynllun Pensiwn y Prifysgolion neu'r Cynllun Pensiwn Athrawon. O dan FRS 17 mae'r cynlluniau aml-gyflogwr hyn yn cael eu trin fel pe baent yn gynlluniau cyfrannu diffiniedig a dim ond cyfraniad y Brifysgol fel cyflogwr yn unig a gaiff ei gydnabod yn y cyfrfon.

Mae staff nad ydynt ar raddfeydd academaidd yn cyfrannu at Gynllun Pensiwn ac Yswiriant Prifysgol Cymru, Bangor, sy'n gynllun budd diffiniedig. Ar gyfer y cyfryw gynlluniau, mae FRS 17 yn mynnu bod y gwahaniaeth rhwng gwerth teg yr asedion a ddelir yn y cynllun a rhwymedigaethau'r cynllun yn cael ei gydnabod ym mantolen y Brifysgol. Arweiniodd gwell amodau yn y farchnad ac elw ar fuddsoddiadau yn ystod y flwyddyn, ynghyd ag enillion uwch ar fondiau a ddefnyddir i ostwng rhwymedigaethau yn y dyfodol, at ostyngiad sylweddol mewn Rhwymedigaeth Pensiwn o £2,369k (2006 £9,702k). Mae newidiadau yn y Rhwymedigaeth Pensiwn yn deillio o ffactorau, ac eithrio cyfraniadau cyflogwr gan y Brifysgol, sy'n cael eu rhoi yn y Cyfrif Incwm a Gwariant neu'r Datganiad Cyfanswm Enillion a Cholledion Cydnabyddedig yn unol â FRS 17. Effaith net yr addasiadau FRS 17 hyn yw credyd net i'r Cyfrif Incwm a Gwariant o £141k (2005/06 tâl net £678k).

Perfformiad Buddsoddiadau

Mae gan y Brifysgol nifer o gronfeydd gwaddol yn deillio o gymynroddion neu roddion eraill. Buddsoddir y cronfeydd hyn gyda'i gilydd ac fe'u rheolir gan HSBC Investments. Cynyddodd gwerth y buddsoddiadau hyn £305k i £5,569k ar 31 Gorffennaf 2007, gan adlewyrchu gwell amodau yn y marchnadoedd ariannol. Yr elw ar gyfartaledd oedd 3.3% (2005/06 3.1%). Rheolir adneuo tymor byr y Brifysgol gan y Royal London Group. Adolygir perfformiad buddsoddiadau gan Bwyllgor Buddsoddiadau'r Brifysgol.

Projectau Cyfalaf

Gwariwyd £12m ar brojectau cyfalaf, a gyllidwyd trwy gyfuniad o grantiau cyfalaf, cyllid trwy fenthyciadau ychwanegol a balansau ariannol. Gorffennwyd adeilad newydd Gwyddorau'r Amgylchedd yn ystod y flwyddyn ac, yn fuan ar ôl diwedd y flwyddyn, gorffennwyd datblygiad adnewyddu sylweddol yn adeiladau rhestredig ADME fel cartref i'r Ganolfan Rheolaeth newydd.

Fe wnaeth Cyngor y Brifysgol gymeradwyo'n ffurfiol gynllun Partneriaeth Gyhoeddus-Breifaf i adnewyddu rhan o'r ystâd breswyl. Bydd hyn yn golygu adeiladu 1,100 o ystafelloedd newydd a dymchwel y llety o'r safon waelaf. Mae cyfran dda o'r gwaith adeiladu wedi ei

Adroddiad y Trysorydd

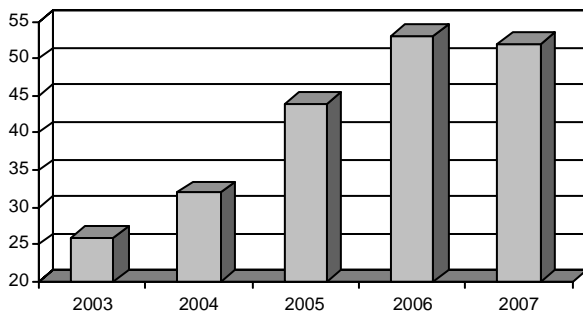
Y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2007

wneud erbyn hyn a disgwylir y bydd y blociau cyntaf ar gael ym Medi 2008. Mae gwerth cyfalaf y project dros £30m a chynllun 'oddi ar y fantolen' yw hwn.

Buddsodwyd £3.2m hefyd mewn cyfarpar yn ystod y flwyddyn, yn cynnwys prynu sganiwr Delweddu Atseiniau Magnetig (MRI) a ddefnyddir mewn ymchwil sylfaenol a chlinigol.

Llif Arian a Hylifedd

O bwynt isel yn 2001 mae'r Brifysgol wedi llwyddo i wella ei llif arian a'i sefyllfa hylifedd bob blwyddyn. Mae'r llif arian cyfunol yn dangos mewnlif arian net o £2,278k (2005/06 £4,947k) o weithgareddau gweithredol, gyda balansau arian ac adneuron tymor byr yn cynyddu £215k drwodd a thro ar y flwyddyn flaenorol. Fe wnaeth asedion cyfredol net gau ar £8,221k, sef cynnydd o £1,894k ar y flwyddyn flaenorol, gyda chymhareb Asedion Hylif Dyddiau Net : Cyfanswm Gwariant (gweler ffigur 2) yn cau ar 52 diwrnod (2005/06 53 diwrnod).

Ffigur 2: Cymhareb Asedion Hylif Dyddiau Net: Cyfanswm Gwariant

Pwerau Dyfarnu Graddau a Theitl Prifysgol

Ar ôl diwedd y flwyddyn rhoddodd y Cyfrin Gyngor yn ffurfiol 'Bwerau Dyfarnu Graddau' a theitl cyfreithiol newydd, sef Prifysgol Bangor, i'r Brifysgol. Daeth hyn i rym ar 1 Medi. Roedd hyn yn dilyn cyhoeddi adroddiad gan yr Asiantaeth Sicrhau Ansawdd ar ei harchwiliad blwyddyn trwyadl i gyd-fynd â chais y Brifysgol am Bwerau Dyfarnu Graddau. Derbyniodd y Brifysgol adroddiad rhagorol sy'n deyrnged i ansawdd ac ymroddiad ei holl staff.

Datblygiadau yn y Dyfodol

Mae'r Brifysgol yn parhau wedi ymrwymo i'w nod o ddod yn Brifysgol o'r safon uchaf sy'n rhoi pwyslais ar ymchwil. Mae wedi buddsoddi'n helaeth mewn penodiadau newydd dros y 2 flynedd ddiwethaf yn y cyfnod yn arwain at RAE 2008 ac mae'n hyderus ei bod yn wynebu'r ymarfer hwn mewn sefyllfa gryfach nag o'r blaen. Mae gwell performiad yn yr RAE, cyflwyno ffioedd hyfforddi amrywiol a sefydlu trefn costio economaidd llawn ar gyfer ymchwil i gyd yn elfennau allweddol mewn gwella cryfder ariannol y Brifysgol er mwyn cefnogi buddsoddi parhaus mewn staff a'r isadeiledd ffisegol. Mae gwaith yn parhau ar ddatblygu cynlluniau manwl, a strategaethau cyllido cysylltiedig, ar gyfer Strategaeth Ystadau newydd ac uchelgeisiol.

Ar ôl diwedd y flwyddyn yn Hydref cafodd y Brifysgol wared ar ei budd yn ei chwmmi menter ar y cyd, Business & Management Education Ltd, i Brifysgol Manceinion. Gwnaed y penderfyniad hwn yn dilyn adolygiad strategol o ddarpariaeth dysgu o bell yn y dyfodol.

Diweddglo

Mae sefyllfa ariannol Bangor yn parhau i wella ac mae'r stiwardiaeth ofalus dros ei hadnoddau'n dwyn ffrwyth erbyn hyn. Mae'r buddsoddiadau mawr y cyfeiriais atynt y llynedd yn dod ymlaen yn sylweddol erbyn hyn ac mae'r buddsoddi'n dechrau newid ymddangosiad y campws. Mae buddsoddiadau eraill sylweddol wedi eu gwneud ar gyfer yr RAE ac rwy'n dymuno'n dda i'r Brifysgol yn yr adolygiad allweddol hwn. Hoffwn longyfarch yn wresog bawb sydd wedi cyfrannu at y sefyllfa glodwiw hon ac rwy'n hyderus bod seiliau cadarn wedi cael eu gosod ar gyfer ein llwyddiant yn y dyfodol.

Huw Elwyn Jones

Llywodraeth Gorfforaethol

Y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2007

Mae'r Brifysgol yn ymrwymedig i ddangos yr arfer gorau ym mhob agwedd ar lywodraethu corfforaethol. Mae'r crynodeb hwn yn disgrifio'r modd y mae'r Brifysgol yn cymhwyso'r egwyddorion a bennwyd yn Adran 1 y Côd Cyfunol ar Lywodraethu Corfforaethol a gyhoeddwyd gan Gyfnewidfa Stoc Llundain ym Mehefin 1998. Ei ddiben yw cynorthwyo'r sawl sy'n darllen yr adroddiadau cyllidol i ddeall sut y cymhwyswyd yr egwyddorion.

Mae Cyngor y Brifysgol yn gyfrifol am system reolaeth fewnol y Brifysgol ac am adolygu ei heffeithiolrwydd. Ni all unrhyw system reolaeth fewnol, fodd bynnag, ond darparu sicrwydd rhesymol, eithr nid diamod, rhag camdatganiad neu golled berthnasol. Felly, fe'i cynlluniwyd i reoli, yn hytrach na dileu, risgiau arwyddocaol sy'n bygwth amcanion busnes y Brifysgol.

Mae'r Cyngor yn derbyn adroddiad blynyddol ar y gwaith a wnaed gan yr archwiliwr mewnol o'r Pwyllgor Archwilio a Risg. Mae hyn yn rhoi sicrwydd o effeithiolrwydd system rheolaeth fewnol y Brifysgol, yn ogystal â rheolaeth risg a phrosesau llywodraethu. Ar gyfer y flwyddyn yn gorffen 31 Gorffennaf 2007 mae'r adroddiad yn mynegi barn foddhaol bod gwaith archwilio mewnol digonol wedi cael ei wneud i ddod i gasgliad rhesymol, yn amodol fel mewn blynyddoedd blaenorol ar weithredu argymhellion archwilio, bod gan y Brifysgol brosesau digonol ac effeithiol ar gyfer rheoli risg, rheolaeth a llywodraethu i'w galluogi i gyflawni ei hamcanion.

Mae'r Cyngor o'r farn fod proses gyfredol ar gyfer adnabod, gwerthuso a rheoli risgiau arwyddocaol y Brifysgol, ei bod yn weithredol ar gyfer y flwyddyn a orffennodd 31 Gorffennaf 2007 a hyd at ddyddiad cymeradwyo'r adroddiad blynyddol a'r cyfrifon, ei bod yn cael ei hadolygu'n rheolaidd gan y Cyngor a'i bod yn unol â'r cyfarwyddyd rheolaeth fewnol ar gyfer cyfarwyddwyr ar y Côd Cyfunol fel y pennir ei fod yn briodol i addysg uwch.

Y mae'r Brifysgol yn gorfforaeth annibynnol y mae ei statws cyfreithiol yn deillio o Siarter Frenhinol a ddyfarnwyd yn wreiddiol yn 1885. Pennir ei hamcanion, ei phwerau a fframwaith ei threfn lywodraethu yn y Siarter a'i Statudau ategol, y cymeradwywyd y fersiwn diweddaraf ohonynt gan y Cyfrin Gyngor yn 2004.

O dan y Siarter a'r Statudau mae'n rhaid i'r Brifysgol gael tri chorff ar wahân, pob un â'i swyddogaethau a chyfrifoldebau wedi eu diffinio'n glir, i oruchwylio a rheoli ei gweithgareddau, fel a ganlyn:

- Y Cyngor - yw'r corff llywodraethol gweithredol sy'n gyfrifol am gyllid, eiddo, buddsoddiadau a busnes cyffredinol y Brifysgol, ac am bennu cyfeiriad strategol cyffredinol y sefydliad. Pennir y materion a neilltuir yn arbennig i'w penderfynu gan y Cyngor yn Statudau'r Brifysgol; trwy arfer a dan y Memorandwm Cyllidol gyda Chyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru. Mabwysiadwyd 'Datganiad o Brif Gyfrifoldebau' gan y Cyngor yn Rhagfyr 2004.

Mae swyddogaethau'r Llywydd a'r Is-Lywydd yn rhai ar wahân i swyddogaeth Prif Weithredwr y Brifysgol, sef yr Is-Ganghellor. Daw y mwyafrif o aelodau'r Cyngor o'r tu allan i'r Brifysgol (disgrifir hwy fel aelodau lleyg). Ymhlith ei aelodau hefyd ceir cynrychiolwyr o blith staff y Brifysgol ac o blith y myfyrwyr. Nid oes yr un o'r aelodau lleyg yn derbyn unrhyw dâl, ac eithrio ad-daliad treuliau, am y gwaith a wnânt i'r Brifysgol. Mae'r holl aelodau, ac eithrio'r Is-Ganghellor, sydd yn aelod *ex officio* o'r Cyngor, wedi eu penodi am gyfnodau penodedig, yn amodol ar gael eu haillethol (hyd at uchafswm o 8 mlynedd), ac nid yw ailbenodi yn awtomatig.

- Y Llys - corff mawr, ffurfiol at ei gilydd yw hwn (sydd yn bur debyg i gyfarfod cyfranddalwyr cwmni cyhoeddus mawr). Mae'n gyfrwng lle gall y buddiannau ehangach a wasanaethir gan y Brifysgol gael eu cysylltu â'r sefydliad, ac mae'n fforwm cyhoeddus lle gall aelodau'r Llys godi unrhyw faterion yn ymwneud â'r Brifysgol. Fel rheol mae'r Llys yn cyfarfod unwaith y flwyddyn i dderbyn Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon y Brifysgol. Yn ogystal mae angen i'r Llys gymeradwyo unrhyw newidiadau o bwys i gyfansoddiad y Brifysgol cyn y gellir eu cyflwyno i'r Cyfrin Gyngor.

Daw mwyafrif aelodau'r Llys o'r tu allan i'r Brifysgol, gan gynrychioli cymuned

Llywodraeth Gorfforaethol

Y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2007

Gogledd Cymru a chyrrff penodol eraill sydd â diddordeb yng ngwaith y Brifysgol, ond mae'r aelodaeth hefyd yn cynnwys cynrychiolwyr o blith staff y Brifysgol (academaidd ac anacademaidd) ac o blith y myfyrwyr.

- Y Senedd - yw awdurdod academaidd y Brifysgol a daw ei haelodaeth yn gyfan gwbl o blith staff academaidd a myfyrwyr y sefydliad.

Mae'r Cyngor yn cyfarfod bedair gwaith y flwyddyn ond ymdrinnir â llawer o'i waith manwl i ddechrau gan bwyllgorau sefydlog y Cyngor.

Mae'r Pwyllgor Adnoddau'n cyfarfod bedair gwaith y flwyddyn ac mae'n gyfrifol am fonitro pob agwedd ar reoli'n ymwneud ag adnoddau ffisegol ac ariannol y Brifysgol.

Mae'r Pwyllgor Enwebiadau'n ystyried enwebiadau ar gyfer swyddi gwag yn aelodaeth y Cyngor o dan y Statud berthnasol. Penodir rhai aelodau lleyg gan gyrrff allanol.

Mae'r Pwyllgor Taliadau'n pennu cyflogau'r aelodau staff uchaf, yn cynnwys yr Is-Ganghellor.

Ffurfir y Pwyllgor Archwilio a Risg, sydd yn cyfarfod bob chwarter, o bum aelod lleyg o'r Cyngor a dau aelod allanol wedi eu cyfethol. Mae'n gyfrifol am gyfarfod â'r archwilwyr mewnol ac allanol i ystyried eu hadroddiadau a'u hargymhellion ar gyfer gwella systemau rheolaeth fewnol y Brifysgol, ynghyd ag ymatebion a chynlluniau gweithredu y rheolaeth. Er bod yr uwch swyddogion gweithredol yn mynychu cyfarfodydd y Pwyllgor Archwilio a Risg fel bo angen, nid ydynt yn aelodau o'r Pwyllgor, a gall y Pwyllgor gyfarfod â'r archwilwyr mewnol ac allanol ar eu pennau eu hunain i wneud penderfyniadau annibynnol. Mae'r Pwyllgor yn cynghori'r Cyngor ar benodi a thalu'r archwilwyr mewnol ac allanol.

Yn unol â Pholisi Rheolaeth Risg y Brifysgol mae'r Grŵp Tasg Rheoli Risg yn derbyn adroddiadau yn nodi dangosyddion perfformiad a risg allweddol ac yn ystyried materion rheolaeth bosibl a ddygir i'w sylw gan fecanweithiau rhybudd cynnar sydd wedi eu seilio o fewn yr unedau gweithredol ac a atgyfnerthir gan hyfforddiant ymwybyddiaeth

risg. Mae'r pwyslais ar roi darlun llawn i gael mesur perthnasol o sicrwydd ac nid ar adrodd ar rai eithriadau yn unig. Mae'r Pwyllgor Archwilio a Risg yn gwneud asesiad blynyddol trwy ystyried dogfennau gan y Grŵp Tasg Rheoli Risg a'r archwiliad mewnol, a chymryd i ystyriaeth bethau a ddigwyddodd er diwedd y flwyddyn flaenorol. Mae'n rhoi gwybodaeth i'r Cyngor ar Reolaeth Risg.

Rheolir y Brifysgol o ddydd i ddydd gan Bwyllgor Gweithredu, sy'n cynnwys yr Is-Ganghellor, Dirprwy yr Is-Ganghellor, y Dirprwy-Is-Ganghellorion, y Cofrestrydd, y Cyfarwyddwr Cyllid a'r Cyfarwyddwr Cynllunio. Mae gan aelodau'r grŵp awdurdod gweithredol dros eu gwahanol bortffolios. Mae'r Pwyllgor Gweithredu'n cyfarfod yn wythnosol ac fe'i cynorthwyr yn ei waith gan Grwpiau Tasg, a sefydlir ganddo o bryd i'w gilydd i ystyried materion penodol. Mae'n atebol i'r Cyngor.

Mae'r Bwrdd Penaethiaid Colegau, sy'n cynnwys Penaethiaid y Colegau, a'r Bwrdd Penaethiaid Academaidd, sy'n cynnwys Penaethiaid yr ysgolion Academaidd, yn cyfarfod ag aelodau'r Pwyllgor Gweithredu. Defnyddir y grwpiau hyn o fudd-ddeiliaid allweddol o fewn y Brifysgol fel fforwm ymgynghorol i ystyried materion strategol a pholisi pwysig.

Prif swyddog academaidd a gweinyddol y Brifysgol yw'r Is-Ganghellor sydd â chyfrifoldeb cyffredinol i'r Cyngor dros gynnal a hyrwyddo effeithlonrwydd a threfn dda'r Brifysgol. O dan delerau'r Memorandwm Cyllidol ffurfiol rhwng y Brifysgol a Chyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru, yr Is-Ganghellor yw swyddog penodedig y Brifysgol ac yn y swyddogaeth honno gellir galw arno i ymddangos o flaen y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus yn Nhŷ'r Cyffredin.

Mae'r Brifysgol wedi cymryd i ystyriaeth y Cod Ymarfer ar drefn lywodraethu a ddisgrifiwyd yn y Canllaw i Aelodau Cyrrff Llywodraethu Addysg Uwch yn y DU (Tachwedd 2004), ac mae o'r farn ei bod yn cydymffurfio â'r Cod hwn.

Cyfrifoldebau'r Cyngor

Y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2007

Yn unol â'r Siarter Frenhinol, y mae Cyngor Prifysgol Cymru, Bangor yn gyfrifol am weinyddu a rheoli busnes Prifysgol Cymru, Bangor a gofynnir iddo gyflwyno adroddiadau archwiliedig ar gyfer pob blwyddyn ariannol.

Y mae'r Cyngor yn gyfrifol am gadw cofnodion cyfrifyddu priodol sydd yn datgelu â chywirdeb rhesymol ar unrhyw adeg sefyllfa ariannol Prifysgol Cymru, Bangor ac yn ei alluogi i sicrhau fod yr adroddiadau ariannol yn cael eu paratoi yn unol â'r Siarter Frenhinol, y Datganiad Ymarfer Cyfrifyddu Cymeradwy ar gyfer Addysg Bellach ac Uwch a safonau cyfrifyddu perthnasol eraill. Hefyd, o fewn telerau ac amodau Memorandwm Cyllidol a gytunwyd rhwng Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru a Chyngor Prifysgol Cymru, Bangor, gofynnir i'r Cyngor drwy ei ddeiliad swydd penodedig, baratoi adroddiadau ariannol ar gyfer pob blwyddyn ariannol sydd yn rhoi golwg cywir a theg ar gyflwr materion Prifysgol Cymru, Bangor ac ar y gweddill neu'r diffyg a'r llif-arian am y flwyddyn honno.

Mae'r Cyngor yn gyfrifol hefyd am gynnal ac am gywirdeb adroddiadau ariannol a gyhoeddir ar we-fan y Brifysgol. Dylid nodi y gall deddfwriaeth yn y Deyrnas Unedig yn ymwneud â pharatoi a dosbarthu adroddiadau ariannol wahaniaethu oddi wrth ddeddfwriaeth mewn awdurdodaethau eraill.

Wrth beri paratoi'r adroddiadau ariannol y mae'n rhaid i'r Cyngor sicrhau:

- y detholir polisiau cyfrifyddu addas a'u cymhwysu'n gyson;
- y llunnir barn ac amcangyfrifon sydd yn rhesymol a doeth;
- fod safonau cyfrifyddu cymwys wedi'u dilyn, yn amodol ar unrhyw wyriadau o bwys a ddatgelwyd ac a esboniwyd yn yr adroddiadau ariannol;
- fod cyfriflenni ariannol yn cael eu paratoi ar sail busnes gweithredol, onid yw'n amhriodol tybio y bydd Prifysgol Cymru, Bangor yn parhau i weithredu. Y mae'r Cyngor yn fodlon fod gan Brifysgol Cymru, Bangor adnoddau digonol i barhau i weithredu hyd y gellir rhagweld: oherwydd hyn parheir i fabwysiadu'r sail busnes gweithredol wrth baratoi'r adroddiadau ariannol.

Y mae'r Cyngor wedi cymryd camau rhesymol i:

- sicrhau y defnyddir y cyllid a geir gan Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru yn unig ar gyfer y dibenion y rhoddwyd ef ac yn unol â'r Memorandwm Cyllidol gyda'r Cyngor Cyllido ac unrhyw amodau eraill y gallai'r Cyngor Cyllido eu pennu o bryd i'w gilydd;
- sicrhau y ceir rheolaeth gyllidol briodol i ddiogelu arian cyhoeddus ac arian o ffynonellau eraill;
- ddiogelu asedion Prifysgol Cymru, Bangor ac i rwystro a darganfod twyll;
- sicrhau rheolaeth gynnil, effeithlon ac effeithiol o adnoddau a gwariant Prifysgol Cymru, Bangor.

Y mae elfennau allweddol system reolaeth gyllidol fewnol y Brifysgol, a gynlluniwyd i gyflawni'r cyfrifoldebau a nodwyd uchod, yn cynnwys y canlynol:

- diffiniadau eglur o gyfrifoldebau penaeithiaid adrannau academaidd a gweinyddol a'r awdurdod a ddirprwywyd iddynt;
- proses gynllunio gynhwysfawr tymor-canolig a byr, wedi ei hategu â chyllidebau incwm, gwariant a chyfalaf blynyddol manwl
- adolygiadau rheolaidd o berfformiad academaidd ac adolygiadau misol o ganlyniadau cyllidol gan gynnwys adrodd ar amrywedd a'r manylion diweddaraf am ganlyniadau a ddaroganwyd;
- gofynion a ddiffiniwyd ac a ffurfiolwyd yn eglur ar gyfer cymeradwyo a rheoli gwariant, gyda'r penderfyniadau buddsoddi sy'n cynnwys gwariant cyfalaf neu refeniw yn rhwym i'w gwerthuso'n ffurfiol a manwl a'u hadolygu yn unol â lefelau cymeradwyo a bennir gan y Cyngor;

Cyfrifoldebau'r Cyngor

Y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2007

- Rheoliadau Cyllidol cynhwysfawr, yn nodi manylion am reolaethau a threfniadaethau cyllidol, wedi eu cymeradwyo gan y Pwyllgor Archwilio a Risg a'r Pwyllgor Adnoddau;
- corff Archwilio Mewnol proffesiynol â'i raglen flynyddol wedi ei chymeradwyo gan y Pwyllgor Archwilio.

Y mae'r Pwyllgor Archwilio a Risg, ar ran y Cyngor, wedi adolygu effeithiolrwydd system rheolaeth fewnol y Brifysgol. Fodd bynnag, ni all unrhyw system rheolaeth ariannol fewnol roi ond sicrwydd rhesymol, eithr nid diamod, rhag camddatganiad neu golled berthnasol.

Adroddiad yr Archwilwyr Annibynnol

Y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2007

Adroddiad yr archwiliwr annibynnol i Gyngor Prifysgol Cymru, Bangor

Rydym wedi archwilio adroddiadau cyllidol Grŵp a Phrifysgol (yr 'adroddiadau cyllidol') Prifysgol Cymru, Bangor am y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2007. Mae'r rhain yn cynnwys y Cyfrif Incwm a Gwariant Grŵp, y Cyfriflenni Grŵp a Phrifysgol, y Gyfriflenni Llif Arian Grŵp, y Gyfriflenni Cyfanswm Enillion a Diffygion Cydnabyddedig a'r Nodiadau cysylltiedig a baratowyd yn ôl y polisïau cyfrifyddu a nodir.

Gwneir yr adroddiad hwn yn unig i'r Cyngor, yn unol â Siarter a Statudau'r Brifysgol. Gwnaed ein gwaith archwilio fel y gallwn ddatgan i'r Cyngor y materion hynny y mae angen i ni eu datgan mewn adroddiad archwiliwr ac nid i unrhyw ddiben arall. Hyd yr eithaf a ganiateir gan y gyfraith, nid ydym yn derbyn nac yn cymryd cyfrifoldeb dros unrhyw un heblaw'r Cyngor, am ein gwaith archwilio, am yr adroddiad hwn, neu am y farn y daethom iddi.

Cyfrifoldebau Priodol Cyngor y Brifysgol a'r Archwilwyr

Mae cyfrifoldeb Cyngor y Brifysgol dros baratoi Adroddiad y Trysorydd a'r datganiadau cyllidol Grŵp yn unol â'r Datganiad Arfer Cymeradwy ar Gyfrifyddu mewn Sefydliadau Addysg Bellach ac Uwch (2003), cyfraith berthnasol a Safonau Cyfrifyddu y Deyrnas Unedig, yn cael ei ddisgrifio yn y datganiad o Gyfrifoldebau'r Cyngor ar dudalennau 7 a 8.

Ein cyfrifoldeb ni yw archwilio'r adroddiadau cyllidol yn unol â gofynion cyfreithiol a rheoliadol perthnasol a Safonau Rhyngwladol ar Archwilio (y DU ac Iwerddon).

Rydym yn adrodd i chwi ein barn a yw'r adroddiadau cyllidol yn rhoi darlun cywir a theg ac a ydynt wedi eu paratoi'n briodol yn unol â'r Datganiad Arfer Cymeradwy ar Gyfrifyddu mewn Sefydliadau Addysg Bellach ac Uwch (2003). Rydym hefyd yn adrodd i chwi a yw'r incwm, ym mhob agwedd hanfodol, gan gyrrff cyllido, o grantiau ac incwm ar gyfer dibenion penodol, ac o gronfeydd cyfyngedig eraill a weinyddir gan y Brifysgol, wedi ei ddefnyddio'n briodol yn unig i'r dibenion y derbyniwyd ef ar eu cyfer, ac a yw'r incwm wedi ei ddefnyddio yn unol â'r Statudau a, lle bo'n briodol, â'r Memorandwm

Cyllidol gyda Chyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru. Rydym hefyd yn adrodd i chwi, os, yn ein barn ni, nad yw Adroddiad y Trysorydd yn cyd-fynd â'r datganiadau cyllidol, os nad yw'r Brifysgol wedi cadw cofnodion cyfrifo priodol, ac os nad ydym wedi derbyn yr holl wybodaeth a'r esboniadau sydd arnom eu hangen ar gyfer ein harchwiliad.

Rydym wedi darllen Adroddiad y Trysorydd a'r Datganiad ar Lywodraeth Gorfforaethol ac ystyriwn y goblygiadau i'n hadroddiad os down yn ymwybodol o unrhyw gamddatganiadau ymddangosiadol neu anghysonderau hanfodol â'r adroddiadau cyllidol.

Sail ein Barn

Cynhaliwyd ein harchwiliad yn unol â'r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio (y DU ac Iwerddon) a gyhoeddwyd gan y Bwrdd Arferion Archwilio a'r Côt Ymarfer Archwilio a gyhoeddwyd gan Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru. Mae archwiliad yn cynnwys archwilio, ar sail prawf, dystiolaeth sy'n berthnasol i'r symiau a'r datguddion yn yr adroddiadau cyllidol. Mae hefyd yn cynnwys asesiad o'r amcangyfrifon a'r dyfarniadau arwyddocaol a wneir gan Gyngor y Brifysgol wrth baratoi'r adroddiadau cyllidol, ac a yw'r polisïau cyfrifyddu yn briodol i amgylchiadau'r Grŵp a'r Brifysgol, ac a gymhwysir hwy'n gyson a'u datguddio'n ddigonol.

Fe wnaethom gynllunio a chynnal ein harchwiliad fel y medrem gael yr holl wybodaeth ac esboniadau yr ystyriem eu bod yn angenrheidiol er mwyn darparu inni dystiolaeth ddigonol i roi sicrwydd rhesymol fod yr adroddiadau cyllidol yn rhydd o gamddatganiad hanfodol, boed hynny wedi ei achosi gan dwyll neu afreoleidd-dra neu gangymeriad arall. Wrth lunio ein barn fe wnaethom hefyd arfarnu digonoldeb cyffredinol cyflwyniad y wybodaeth yn yr adroddiadau cyllidol.

Barn

Yn ein barn ni:

- mae'r adroddiadau cyllidol yn rhoi darlun cywir a theg, yn unol â'r Datganiad Arfer Cymeradwy ar Gyfrifyddu yn y DU, o amgylchiadau'r Brifysgol a'r Grŵp ar 31 Gorffennaf

Adroddiad yr Archwilwyr Annibynnol

Y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2007

2007, ac o ddiffyg y Grŵp am y flwyddyn a ddaeth i ben y pryd hwnnw;

- mae'r adroddiadau cyllidol wedi cael eu paratoi'n briodol yn unol â'r Datganiad Arfer Cymeradwy ar Gyfrifyddu mewn Addysg Bellach ac Uwch (2003);
- ym mhob agwedd hanfodol, mae incwm o Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru, grantiau ac incwm i ddibenion penodol ac o gronfeydd cyfyngedig eraill a weinyddwyd gan y Brifysgol yn ystod y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2007, wedi cael eu defnyddio i'r dibenion y cawsant eu derbyn i'w cyflawni; ac
- ym mhob agwedd hanfodol, mae'r incwm yn ystod y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2007 wedi ei ddefnyddio yn unol â Statudau'r Brifysgol a, lle bo'n briodol, yn unol â'r memorandwm cyllidol gyda Chyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru.

KPMG LLP

Cyfrifyddion Siartredig ac Archwilwyr

Cofrestredig

Manceinion

14 Rhagfyr 2007

Cyfrif Incwm a Gwariant Cyfunol

Y flwyddyn yn diwedd 31 Gorffennaf 2007

	Nodyn	Cyfunol	
		2006/07 £000	2005/06 £000
INCWM			
Grantiau'r Cyngor	2	42969	37272
Ffioedd Academaidd a Chontractau Addysg	3	23284	21339
Grantiau a Chontractau Ymchwil	4	12439	13808
Incwm Arall	5	22631	22713
Incwm Gwaddol a Buddsoddiadau	6	1345	1205
Cyfanswm Cyfunol a chyfran Incwm o'r Mentrau ar y Cyd		102668	96337
Namyn Cyfran Incwm o'r Mentrau ar y Cyd		(3478)	(2699)
Cyfanswm Incwm		99190	93638
GWARIANT			
Costau Staff	8	56509	54189
Costau Ailstrwythuro	8	1643	1931
Treuliau Gweithredol Eraill	9	33670	31999
Dibrisiad	13	4417	4111
Llog Taladwy	10	898	904
Cyfanswm Gwariant	11	97137	93134
Gweddill ar Weithrediadau Parhaus ar ôl Dibrisiad Asedion Diriaethol Sefydlog ar Brisiad		2053	504
(Colled)/Elw ar Waredu Asedion	13	(7066)	274
(Diffyg)/Gweddill ar Weithrediadau Parhaus ar ôl Dibrisiad Asedion Diriaethol Sefydlog ar Brisiad a Gwaredu Asedion ond cyn cyfran Gweddill/(Diffyg) Mentrau ar y Cyd a Chyfranogion		(5013)	778
Cyfran Gweddill/(Diffyg) Mentrau ar y Cyd a Chyfranogion	14B	316	(63)
(Diffyg)/Gweddill ar Weithrediadau Parhaus ar ôl Dibrisiad Asedion Diriaethol Sefydlog ar Brisiad a Gwaredu Asedion a chyfran Gweddill/(Diffyg) Mentrau ar y Cyd a Chyfranogion		(4697)	715
Trosglwyddiad o/(i) Incwm Cronedig o fewn Gwaddolion Penodol		86	(19)
(Diffyg)/Gweddill ar gyfer y flwyddyn wedi ei gadw o fewn Cronfeydd wrth Gefn Cyffredinol	23	(4611)	696

Mae incwm a gwariant cyfunol y Brifysgol a'i his-gwmniau yn ymwneud yn llwyr â gweithrediadau sy'n parhau.

Adroddiad ar Ddiffygion a Gweddillion Costau Hanesyddol Cyfunol

Y flwyddyn yn diwedd 31 Gorffennaf 2007

Nodyn	Cyfunol	
	2006/07 £000	2005/06 £000
(Diffyg)/Gweddill ar Weithrediadau Parhaus	(4697)	715
Y gwahaniaeth rhwng Dibrisiad ar Sail Cost Hanesyddol a'r Codiad Dibrisiad Gwirioneddol am y Flwyddyn wedi'i Gyfrifo ar y Swm Adbrisedig	22 612	661
Realeiddiad Enillion Adbrisiad Eiddo yn y Blynyddoedd Blaenorol	22 1783	
(Diffyg)/Gweddill Cost Hanesyddol	(2302)	1376

Adroddiad o Gyfanswm Enillion a Diffygion Cydnabyddedig

Y flwyddyn yn diwedd 31 Gorffennaf 2007

Nodyn	Cyfunol	
	2006/07 £000	2005/06 £000
(Diffyg)/Gweddill ar Weithrediadau Parhaus ar ôl Dibrisiad Asedion Diriaethol Sefydlog ar Brisiad a Gwaredu Asedion a chyfran o Weddill/(Diffyg) Mentrau ar y Cyd a Chyfranogion	(4697)	715
Adbrisiad Buddsoddiadau Asedion Gwaddol	21 391	282
Ennill/(Colled) Actiwaraidd ar Gynllun Pensiwn Gwaddolion a Dderbyniwyd	31 7192	(816) 196
CYFANSWM ENILLION CYDNABYDDEDIG AR GYFER Y FLWYDDYN	2886	377
Cysoni		
Cronfeydd wrth Gefn a Gwaddolion Agoriadol	64888	64511
Cyfanswm Enillion Cydnabyddedig ar gyfer y Flwyddyn	2886	377
Cronfeydd wrth Gefn a Gwaddolion wrth Gloi	67774	64888

Mantolen

Ar 31 Gorffennaf 2007

	Nodyn	Cyfunol		Prifysgol	
		2007 £000	2006 £000	2007 £000	2006 £000
ASEDION SEFYDLOG					
Aседion Diriaethol	13	106635	102971	97332	97371
Buddsoddiadau	14A	1843	1843	3100	5152
Budd mewn Mentrau ar y Cyd a Chyfranogion	14B	29	(287)		
- cyfran o'r asedion crynswth		4131	3413		
- cyfran o'r rhwymedigaethau crynswth		(4102)	(3700)		
		108507	104527	100432	102523
BUDDSODDIADAU ASED GWADDOL					
	15	5569	5264	5569	5264
ASEDION CYFREDOL					
Stociau a Storfeydd mewn Llaw		207	149	96	92
Dyledwyr	16	14374	12597	11535	12636
Adneuoŷ tymor byr		9509	12577	9509	12577
Arian yn y Banc ac mewn Llaw		4886	1025	3954	217
		28976	26348	25094	25522
CREDYDWYR: SYMIAU YN DDYLEDUS O FEWN UN FLWYDDYN	17	(20755)	(20021)	(18642)	(19451)
ASEDION CYFREDOL NET		8221	6327	6452	6071
CYFANSWM ASEDION NAMYN RHWYMEDIGAETHAU CYFREDOL					
		122297	116118	112453	113858
CREDYDWYR: SYMIAU YN DDYLEDUS AR ÔL MWY NAG UN FLWYDDYN					
	18	(15714)	(13190)	(12923)	(13644)
DARPARIAETHAU AR GYFER RHWYMEDIGAETHAU A CHODIADAU					
	19	(447)	(277)	(447)	(277)
ASEDION NET AC EITHRIO RHWYMEDIGAETH PENSIWN					
		106136	102651	99083	99937
RHWYMEDIGAETH PENSIWN					
	31	(2369)	(9702)	(2369)	(9702)
ASEDION NET YN CYNNWYS RHWYMEDIGAETH PENSIWN					
		103767	92949	96714	90235

Mantolen

Ar 31 Gorffennaf 2007

	Nodyn	Cyfunol		Prifysgol	
		2007 £000	2006 £000	2007 £000	2006 £000
GRANTIAU CYFALAF GOHIRIEDIG	20	35993	28061	28309	24852
GWADDOLION					
Penodol	21	4995	4731	4995	4731
Cyffredinol	21	574	533	574	533
		5569	5264	5569	5264
CRONFEYDD WRTH GEFN					
Cronfa wrth Gefn Gyffredinol ac Eithrio Rhwymedigaeth Pensiwn	23	33435	35792	34066	36287
Cronfa wrth Gefn Pensiynau	31	(2369)	(9702)	(2369)	(9702)
Cronfa wrth Gefn Gyffredinol yn Cynnwys Rhwymedigaeth Pensiwn		31066	26090	31697	26585
Cronfa Adbrisiad	22	31139	33534	31139	33534
CYFANSWM CRONFEYDD WRTH GEFN		62205	59624	62836	60119
CYFANSWM CRONFEYDD		103767	92949	96714	90235

Cymeradwywyd yr adroddiadau cyllidol ar dudalennau 11 i 45 gan y Cyngor ar 14 Rhagfyr 2007 ac fe'u harwyddwyd ar ei ran gan:

R M JONES, Is-Ganghellor

H ELWYN JONES, Trysorydd

D W HUGHES, Cyfarwyddwr Cyllid

Prifysgol Cymru, Bangor

Adroddiad Llif-Arian Cyfunol

Y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2007

	Nodyn	2006/07 £000	2005/06 £000
MEWN-LIF ARIAN NET O'R GWEITHGAREDDAU GWEITHREDOL	25	2278	4947
Adenillion ar Fuddsoddiadau a Chynnal Cyllid	28	13	(15)
Gwariant Cyfalaf a Buddsoddiad Ariannol	29	(4727)	(1064)
(All-lif)/Mewn-lif Arian cyn Rheolaeth Adnoddau Rhydd a Chyllido		(2436)	3868
Rheolaeth Adnoddau Rhydd	30	3189	(3336)
Cyllido	26	2530	(699)
CYNNYDD/(GOSTYNGIAD) MEWN ARIAN YN Y FLWYDDYN		3283	(167)
 CYSONI LLIF-ARIAN NET Â'R SYMUD YN Y (DYLEDION)/CRONFEYDD NET			
CYNNYDD/(GOSTYNGIAD) MEWN ARIAN YN Y FLWYDDYN		3283	(167)
(Gostyngiad)/Cynnydd mewn Adnoddau Rhydd	30	(3189)	3336
Benthyciadau Newydd	26	(3250)	
Ad-daliadau Cyfalaf	26	720	699
(Cynnydd)/Gostyngiad yn y Ddyled Net yn y Flwyddyn		(2436)	3868
Cronfeydd/(Dyled) Net ar 1 Awst	27	435	(3433)
(DYLEDD)/CRONFEYDD NET AR 31 GORFFENNAF	27	(2001)	435

Nodiadau'r Cyfrifon

Y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2007

1. PRIF BOLISI'AU CYFRIFYDDU

Sail Paratoi

Paratowyd yr adroddiadau cyllidol hyn yn unol â'r Datganiad Ymarfer Cymeradwy: Cyfrifyddu ar gyfer Addysg Bellach ac Uwch (2003) ac yn unol â'r Safonau Cyfrifyddu cymwys. Maent yn cydymffurfio â'r cyfarwyddyd a gyhoeddwyd gan Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru.

Sail Cyfrifyddu

Paratwir yr adroddiadau cyllidol yn ôl y confensiwn cost hanesyddol a addaswyd trwy adbrisio buddsoddiadau asedion gwaddol ac adbrisio rhai tiroedd ac adeiladau.

Sail Cyfuno

Y mae'r adroddiadau cyllidol cyfunol yn cynnwys cyfriflenni cyllidol y Brifysgol a phob is-gwmni a menter ar y cyd am y flwyddyn ariannol hyd 31 Gorffennaf 2007. Dilëir yn llwyr werthiannau ac elw rhyng-grŵp wrth eu cyfuno. Mae'r daliadau yn y Business & Management Education Limited a VT Ocean Sciences Limited yn un o berchenogaeth a rheolaeth gyfartal, ac o'r herwydd fe'u cyfrifir ar sail soddyfran grynsyth yn unol â FRS 9: Cyfranogion a Mentrau ar y Cyd. Yn unol â FRS 2: Cyfrifyddu ar gyfer Is-gwmnïau, nid yw gweithgareddau Undeb Myfyrwyr y Brifysgol a'r Ymddiriedolaeth Ddatblygu wedi eu cyfuno gan nad yw'r Brifysgol yn rheoli'r gweithgareddau hynny.

Cydnabod Incwm

Caiff incwm o ffioedd dysgu ei gydnabod yn y cyfnod y caiff ei dderbyn ac mae'n cynnwys yr holl ffioedd a godir ar fyfyrwyr neu eu noddwyr. Caiff costau unrhyw ffioedd a esgusodir gan y Brifysgol eu cynnwys fel gwariant yn Nodyn 9.

Cynhwysir incwm o grantiau ymchwil a chontractau a gwasanaethau eraill a wnaethpwyd yng ngraddfa cwblhau'r contract neu'r gwasanaeth dan sylw. Mae hyn fel rheol yn cyfateb i swm y gwariant perthnasol a gafwyd yn ystod y flwyddyn ynghyd ag unrhyw gyfraniadau perthynol tuag at argostau.

Credydwr yr holl incwm o adneuoedd tymor-byr a gwaddolion a rhoddion cyffredinol i'r cyfrif incwm a gwariant yn y cyfnod yr enillir ef.

Cynhwysir incwm o waddolion penodol i raddfa gwariant perthnasol a gafwyd yn ystod y flwyddyn.

Cydnabyddir grantiau rheolaidd gan Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru a'r Cyngor Cenedlaethol yn y cyfnod y derbynnir hwy.

Ymddrinnir â grantiau heb fod yn rheolaidd gan Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru neu gyrff eraill a dderbyniwyd mewn perthynas â chaffael neu adeiladu asedion sefydlog fel grantiau cyfalaf gohiriedig ac fe'u hamorteiddir yn unol â dibrisiad dros oes yr asedion.

Cynnal-a-chadw Tir ac Adeiladau

Daw costau cynnal-a-chadw hir-dymor a gwaith adferol cynnal rheolaidd o'r cyfrif incwm a gwariant fel maent yn codi.

Costau Pensiwn

Y ddau brif gynllun pensiwn ar gyfer staff y Brifysgol yw Cynllun Pensiwn y Prifysgolion a Chynllun Pensiwn ac Yswiriant 1978 Prifysgol Cymru, Bangor. Mae nifer fechan o staff yn parhau'n aelodau o'r Cynllun Pensiwn Athrawon.

Cynllun Pensiwn y Prifysgolion

Mae'r sefydliad yn cymryd rhan yng Nghynllun Pensiwn y Prifysgolion, sef cynllun buddion diffiniedig sy'n cael ei ariannu o'r tu allan a heb fod yn rhan o'r Ail Bensiwn Gwladol. Cedwir asedion y cynllun mewn cronfa ar wahân a weinyddir gan ymddiriedolwyr. Ni all y sefydliad bennu beth yw ei chyfran o asedion cudd a rhwymedigaethau'r cynllun ar sail gyson a rhesymol ac, felly, yn unol â gofynion FRS 17: Buddion Ymddeol, mae'n ystyried y cynllun fel pe bai'n gynllun cyfrannu diffiniedig. O ganlyniad, mae'r swm a roddir i'r cyfrif incwm a gwariant yn cynrychioli'r cyfraniadau sy'n daladwy i'r cynllun dros y cyfnod cyfrifyddu.

Nodiadau'r Cyfrifon

Y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2007

1. PRIF BOLISIÂU CYFRIFYDDU (Parhad)

Cynllun Pensiwn ac Yswiriant Prifysgol Cymru, Bangor 1978

Mae'r Brifysgol yn gweithredu Cynllun Pensiwn ac Yswiriant 1978 Prifysgol Cymru, Bangor, sef cynllun buddion diffiniedig sy'n cael ei ariannu o'r tu allan a heb fod yn rhan o'r Ail Bensiwn Gwladol. Codir y cyfraniadau i'r cynllun o'r cyfrif incwm a gwariant er mwyn lledaenu cost pensiynau dros oes waith y gweithwyr yn y Brifysgol yn y fath fodd fel bo cost y pensiwn yn ganran sylweddol wastad o'r gyflogres bensiynadwy bresennol a dyfodol. Lledaenir amrywiadau o gostau rheolaidd dros y cyfnod gwaith y disgwylir iddo, ar gyfartaledd, fod yn weddill i aelodau'r Cynllun ar ôl ystyried yn briodol y tynnir arian allan yn y dyfodol. Pennir y cyfraniadau gan actiwariaid cymwys ar sail prisiadau bob tair blynedd gan ddefnyddio'r dull uned amcanol.

Mae'r Brifysgol eisoes wedi mabwysiadu'n llawn safon gyfrifyddu FRS 17: Buddion Ymddeol. Adlewyrchwyd effaith y safon hon drwy'r holl ddatganiadau ariannol. Caiff y gwahaniaeth rhwng gwerth teg yr asedion a ddeler yng nghynllun pensiwn buddion diffiniedig y Brifysgol a rhwymedigaethau'r cynllun ei gydnabod ym mantolen y Brifysgol fel rhwymedigaeth cynllun pensiwn. Mae newidiadau yn rhwymedigaeth y cynllun pensiwn buddion diffiniedig, yn deillio o ffactorau heblaw cyfraniad ariannol gan y Brifysgol, yn cael eu rhoi i'r Cyfrif Incwm a Gwariant neu i'r Adroddiad o Gyfanswm Enillion a Diffygion Cydnabyddedig yn unol â FRS 17.

Arian Tramor

Cofnodir trafodion a wneir mewn arian tramor ar y gyfradd gyfnewid sydd mewn grym ar ddyddiad y trafodion. Trosir asedion ariannol a rhwymedigaethau mewn arian tramor i sterling naill ai ar gyfraddau diwedd y flwyddyn neu, pan fo contractau cyfnewid tramor ymlaen perthynol, ar gyfraddau contract. Ymdrinnir â'r gwahaniaethau cyfnewid sy'n codi o hyn wrth bennu incwm a gwariant am y flwyddyn ariannol.

Asedion Sefydlog Dirweddol

Tir ac Adeiladau

Mae'r Brifysgol yn flaenorol wedi defnyddio darpariaethau FRS 15: Asedion Sefydlog Dirweddol i ganiatáu iddi gadw Tir ac Adeiladau ar eu symiau yn y cyfrifon ar 1 Awst 1999, yn amodol ar ddarpariaethau dibrisiant cyfredol. Cyn y dyddiad hwn roedd Tir ac Adeiladau wedi cael eu nodi yn y fantolen yn ôl eu prisiad, ac eithrio ychwanegiadau rhwng prisiadau, a oedd wedi cael eu nodi yn ôl cost.

Adroddir ar y tir a'r adeiladau a gynhwyswyd ar brisiad ar y seiliau canlynol:

- Datgenir tir ac adeiladau rhydd-ddaliadol yr oedd y Brifysgol yn berchen arnynt cyn 1 Ionawr 1994 ac y medrir eu prisio ar y farchnad agored ar Brisiad Marchnad Agored ar Ionawr 1994.
- Datgenir tir ac adeiladau rhydd-ddaliadol yr oedd y Brifysgol yn berchen arnynt cyn 1 Ionawr 1994 ond na fedrir eu prisio ar y farchnad agored ar Gost cael eiddo newydd wedi ei ddibrisio ar Ionawr 1994.
- Datgenir tir ac adeiladau a gafwyd wrth uno â'r Coleg Normal ar Gost cael eiddo newydd wedi ei ddibrisio ar Fehefin 1993.

Dibrisir adeiladau dros eu hoes ddefnyddiol a amcangyfrifir yn 50 mlynedd. Ni ddibrisir tir oherwydd ystyrir fod iddo oes ddefnyddiol amhenodol.

Lle ceir adeiladau â chymorth grantiau penodol fe'u cyfalefir a'u dibrisio fel uchod. Credydur y grantiau perthynol i gyfrif grant cyfalaf gohiriedig a'u rhyddhau i'r cyfrif incwm a gwariant dros oes economaidd ddefnyddiol ddisgwylidig yr ased perthynol ar sail sy'n gyson â'r polisi dibrisio.

Ni chyfalefir costau ariannol y gellir yn uniongyrchol eu priodoli i godi adeiladau fel rhan o gost yr asedion hynny.

Cynhelir arolwg o amhariad ar asedion sefydlog os yw digwyddiadau neu newidiadau mewn amgylchiadau yn awgrymu na ellir o bosib adfer swm cynnal yr asedion sefydlog.

Nodiadau'r Cyfrifon

Y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2007

1. PRIF BOLISIÂU CYFRIFYDDU (Parhad)

Cyfrifir adeiladau sydd wrthi'n cael eu codi ar gost, a seilir ar dystysgrifau'r pensaer a chostau uniongyrchol eraill a gafwyd hyd 31 Gorffennaf. Dibrisir y costau o'r flwyddyn y cafwyd hwy.

Dibrisir gwelliannau i brydles dros gyfnod y brydles.

Cyfarpar

Y mae cyfarpar, gan gynnwys cyfrifiaduron a meddalwedd, sy'n costio llai na £10,000 yr eitem unigol, neu grŵp o eitemau cysylltiedig, yn cael eu dileu ym mlwyddyn eu caffael.

Cyfafeir yr holl gyfarpar arall ar gost. Cofnodir yr holl gyfarpar a gyfafeir ar gost ac fe'i dibrisir dros ei oes ddefnyddiol ddisgwyliedig a amcangyfrifir yn 5 mlynedd, neu gyfnod y grant mewn perthynas ag ymchwil benodol neu brojectau eraill.

Pan geir cyfarpar drwy gyfrwng grantiau penodol fe'i cyfafeir a'i ddibrisio yn unol â'r polisi uchod. Caiff y grant cysylltiedig ei greddydu i gyfrif grant cyfalaf gohiriedig a'i ryddhau i'r cyfrif incwm a gwariant dros oes ddefnyddiol ddisgwyliedig y cyfarpar dan sylw.

Asedion a Brydlesir

Mae costau'n ymwneud â phrydlesau gweithredu'n cael eu codi ar sail llinell syth dros gyfnod y brydles.

Buddsoddiadau

Mae buddsoddiadau asedion sefydlog nad ydynt wedi eu rhestru ar gyfnewidfa stoc gydnabyddedig yn cael eu cario ar gost hanesyddol namyn unrhyw ddarpariaeth am unrhyw amhariad yn eu gwerth.

Cynhwysir buddsoddiadau sy'n ffurfio rhan o asedion gwaddol yn y fantolen ar werth y farchnad.

Cynhwysir buddsoddiadau asedion cyfredol yn y fantolen ar raddfa is eu cost wreiddiol a gwerth sylweddoladwy net.

Stociau

Datgenir stociau ar raddfa is eu cost a gwerth sylweddoladwy net. Lle bo angen, gwneir darpariaeth am stociau darfodedig, araf i symud a diffygiol. Eithrir y deunyddiau ym meddiant adrannau dysgu ac ymchwil a gwasanaeth, daw'r gwariant hwn o'r cyfrif incwm a gwariant fel mae'n codi.

Statws Trethiant

Mae'r Brifysgol yn elusen a ryddheir o fewn telerau Atodlen 2 Deddf Elusennau 1993 ac fel y cyfryw y mae'n elusen o fewn telerau Adran 506(1) Deddf Trethi 1988. Felly, y mae'r Brifysgol yn medru cael ei rhyddhau o drethiant o ran incwm neu'r enillion cyfalafol a dderbynnir o fewn y categorïau a gynhwysir yn Adran 505 Deddf Trethi 1988 neu Adran 256 Deddf Trethiant Enillion Taladwy 1992 i'r graddau fod y cyfryw incwm neu enillion yn cael eu cymhwysu'n gyfan gwbl at ddibenion elusennol.

Nid yw'r Brifysgol yn cael ei rhyddhau yn yr un modd o Dreth ar Werth.

Adnoddau Rhydd

Mae adnoddau rhydd yn cynnwys symiau ar adnau tymor-byr gyda banciau cydnabyddedig a rheolwyr cronfeydd proffesiynol.

Darpariaethau

Cydnabyddir darpariaethau pan fo gan y Brifysgol rwymedigaeth gyfreithiol neu ddehongladwy o ganlyniad i ddigwyddiad yn y gorffennol. Mae'n debyg y bydd gofyn am drosglwyddo budd economaidd i setlo rhwymedigaeth ac y gellir amcangyfrif y rhwymedigaeth yn ddibynadwy.

Nodiadau'r Cyfrifon

Y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2007

2. GRANTIAU'R CYNGOR

	2006/07 £000	2005/06 £000
Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru		
Grantiau Rheolaidd	34371	30342
Grantiau Penodol		
Darpariaeth Anabledd	408	
Datblygiad Economaidd Addysg Uwch	668	767
Ymarferwyr Cenedlaethol	481	320
MAN Gogledd Cymru	201	165
Cytundeb Fframwaith Tâl	105	98
Cefnogaeth Strategol RAE	345	24
Ymgeisio'n Uwch Ymgeisio'n Ehangach	485	569
Ailgyflunio a Chydweithredu	910	40
Datblygiad Gallu Ymchwil	274	354
Is-adeiledd Ymchwil Wyddonol	317	224
Cronfa Strategol Hyfforddi Athrawon	121	146
Addysgu a TG	701	772
Canolfan Iaith Cymraeg i Oedolion	343	
Datblygiad Cyfrwng Cymraeg	103	126
Cymrodoriaethau Dysgu Cyfrwng Cymraeg	123	83
Arall	422	480
Grantiau Cyfalaf Gohiriedig a ryddhawyd yn ystod y flwyddyn		
Adeiladau (Nodyn 20)	319	302
Cyfarpar (Nodyn 20)	1166	1210
	<hr/> 41863	<hr/> 36022
Llywodraeth Cynulliad Cymru		
Grantiau Rheolaidd	1057	1008
Pwyllgor Systemau Gwybodaeth	49	242
	<hr/> 42969	<hr/> 37272

3. FFIOEDD HYFFORDDIANT A CHONTRACTAU ADDYSG

	2006/07 £000	2005/06 £000
Myfyrwyr llawn-amser y DU a'r UE	7012	6616
Myfyrwyr llawn-amser Tramor	4222	3687
Ffioedd Rhan-amser	3666	2750
Grantiau Cefnogi Hyfforddiant Ymchwil	233	264
Ffioedd Cyrsiau Byr	335	250
Contractau Addysg	7816	7772
	<hr/> 23284	<hr/> 21339

Nodiadau'r Cyfrifon

Y flwyddyn yn diwedd 31 Gorffennaf 2007

4. GRANTIAU A CHONTRACTAU YMCHWIL

	2006/07			2005/06		
	Incwm	Gwariant Union- gyrchol	Cyfraniad Net	Incwm	Gwariant Union- gyrchol	Cyfraniad Net
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Colegau						
Celfyddydau a Dyniaethau Busnes, Gwyddorau Cymdeithas a'r Gyfraith	545	436	109	423	360	63
Addysg a Dysgu Gydol Oes	356	333	23	356	328	28
Gwyddorau Naturiol	325	310	15	439	343	96
Gwyddorau Iechyd ac Ymddygiad	5198	4338	860	6404	5349	1055
Gwyddorau Ffisegol a Chymhwysol	3519	2884	635	3307	2740	567
	2395	1965	430	2644	2172	472
Cyfanswm Colegau	12338	10266	2072	13573	11292	2281
Gweinyddiaeth a Gwasanaethau Academaidd a Chanolog	101	79	22	235	153	82
Cyfanswm y Brifysgol a Chyfunol	12439	10345	2094	13808	11445	2363
Ffynonellau Incwm Ymchwil						
Cynghorau Ymchwil	3542			3639		
Elusennau yn y DU	1159			1270		
Llywodraeth Ganolog/Lleol y DU & Ymddiriedolaethau Iechyd/Ysbytai	3246			4579		
Diwydiant a Masnach y DU	887			489		
Cyrrff Llywodraeth yr UE	3278			3675		
Arall UE	54			6		
Arall Tramor	156			69		
Ffynonellau eraill	117			81		
	12439			13808		

Mae'r Incwm o Grantiau a Chontractau Ymchwil yn cynnwys y Grantiau Cyfalaf Gohiriedig a ryddhawyd yn y flwyddyn o £418k (2005/06 £369k).

Nodiadau'r Cyfrifon

Y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2007

5. INCWM ARALL

	2006/07 £000	2005/06 £000
Preswylfeydd, Arlwyo a Chynadleddau	6349	7145
Gwasanaethau Eraill a Ddarparwyd (Nodyn 7)	10035	8974
Ymddiriedolaethau Iechyd	593	687
Rhyddhawyd o'r Grantiau Cyfalaf Gohiriedig (Nodyn 20)	239	169
Adran Hyfforddi	1168	1508
Incwm Arall	4247	4230
	<hr/>	<hr/>
	22631	22713

6. INCWM GWADDOL A BUDDSODDI

	2006/07 £000	2005/06 £000
Incwm o Fuddsoddiadau Ased Gwaddol Penodol (Nodyn 21)	189	208
Incwm o Fuddsoddiadau Ased Gwaddol Cyffredinol (Nodyn 21)	24	22
Incwm o Fuddsoddiadau Tymor Byr	580	541
Llog Arall Derbyniadwy	118	118
	<hr/>	<hr/>
Cyfanswm cyn Incwm Cyllid Pensiwn	911	889
	<hr/>	<hr/>
Incwm Cyllid Pensiwn (Nodyn 31)	434	316
	<hr/>	<hr/>
	1345	1205

Nodiadau'r Cyfrifon

Y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2007

7. GWASANAETHAU ERAILL A DDARPARWYD

	2006/07			2005/06		
	Incwm £000	Gwariant Union- gyrchol £000	Cyfraniad Net £000	Incwm £000	Gwariant Union- gyrchol £000	Cyfraniad Net £000
Colegau						
Celfyddydau a Dyniaethau Busnes, Gwyddorau Cymdeithas a'r Gyfraith	647	755	(108)	704	655	49
Addysg a Dysgu Gydol Oes	173	165	8	152	146	6
Gwyddorau Naturiol	38	31	7	87	52	35
Gwyddorau Iechyd ac Ymddygiad	3076	2791	285	2479	2508	(29)
Gwyddorau Ffisegol a Chymhwysol	1340	1271	69	1481	1190	291
	568	450	118	530	388	142
Cyfanswm Colegau	5842	5463	379	5433	4939	494
Gweinyddiaeth a Gwasanaethau Academaidd a Chanolog	837	717	120	804	588	216
Cyfanswm y Brifysgol	6679	6180	499	6237	5527	710
BCDD Ltd	318	549	(231)	440	750	(310)
CAST Ltd	1963	1881	82	1215	1176	39
IDB (UWB) Ltd	334	361	(27)	461	480	(19)
NWWMDC Ltd	210	517	(307)	58	559	(501)
Cyfran o Incwm Menter ar y Cyd	531		531	563		563
Cyfanswm Cyfunol	10035	9488	547	8974	8492	482

Mae'r incwm o Wasanaethau Eraill a Ddarparwyd yn cynnwys y Grantiau Cyfalaf Gohiriedig a ryddhawyd yn y flwyddyn o £381k (2005/06 £127k).

Nodiadau'r Cyfrifon

Y flwyddyn yn diwedd 31 Gorffennaf 2007

8. COSTAU STAFF

	2006/07 £000	2005/06 £000
Costau Staff		
Cyflogau a Thaliadau	46672	44738
Costau Nawdd Cymdeithasol	3726	3510
Costau Pensiwn Eraill ac eithrio addasiadau FRS17	5818	4947
Costau Pensiwn FRS17 (Nodyn 31)	293	994
	<u>56509</u>	<u>54189</u>
Costau Ailstrwythuro	1643	1931
	<u>58152</u>	<u>56120</u>

Mae costau ailstrwythuro eithriadol o £1,643k yn 2006/07 yn cynnwys darpariaeth o £447k (2005/06 £277k) mewn perthynas â threfniadau diswyddo a gyhoeddwyd cyn diwedd y flwyddyn (Nodyn 19).

Taliadau i'r Is-Ganghellor	<u>197</u>	<u>177</u>
----------------------------	------------	------------

Dangosir taliadau'r Is-Ganghellor ar yr un sail â rhai'r staff ar gyflog uwch. Mae'r taliadau'n cynnwys cyfraniadau pensiwn y Brifysgol i Gynllun Pensiwn y Prifysgolion. Telir y rhain ar yr un cyfraddau ag ar gyfer staff academiaidd eraill a daethant i £23,400 (2005/06 - £19,900).

Ni thalwyd ac nid oedd yn daladwy unrhyw iawndal am golli swydd i gyn aelod staff ar gyflog uwch (2005/06 £Dim).

Niferoedd Staff yn ôl y Prif Gategori

	Nifer	Nifer Fel Ailddatgan
Academiaidd, Academiaidd Gysylltiedig ac Ymchwil	907	900
Clercyddol	319	329
Technegol	103	104
Eraill	224	248
	<u>1553</u>	<u>1581</u>

Mae ffigurau ar gyfer y flwyddyn flaenorol wedi cael eu hailddatgan i adlewyrchu sail gyfrifo gyffredin yn dilyn gweithredu systemau newydd yn 2006/07.

Mynegir niferoedd y staff fel cyfwerth amser-llawn.

Dadansoddiad o Daliadau'r Cyflogaion

	Nifer	Nifer
£70,001-£80,000	13	17
£80,001-£90,000	7	4
£90,001-£100,000	6	5
£100,001-£110,000	2	1
£110,001-£120,000	1	
£120,001-£130,000	1	1
£140,001-£150,000	1	
£150,001-£160,000	2	2
£170,001-£180,000		1
£190,001-£200,000	1	

Nodiadau'r Cyfrifon

Y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2007

9. TREULIAU GWEITHREDOL ERAILL

	2006/07 £000	2005/06 £000
Adrannau Academaidd	8428	8295
Gwasanaethau Academaidd	2597	2589
Gweinyddiaeth a Gwasanaethau Canolog	6026	4787
Treuliau Cynnal Adeiladau	2874	2813
Cynnal a Chadw Rheolaidd yr Adeiladau	2646	2094
Gweithrediadau Preswylfeydd ac Arlwyo	2732	2952
Grantiau a Chontractau Ymchwil	3703	4363
Gwasanaethau a Ddarparwyd	4237	3813
Arall	427	293
	33670	31999

Mae Treuliau Gweithredol Eraill yn Cynnwys:

	2006/07 £000	2005/06 £000
Grant i Undeb Myfyrwyr y Brifysgol	559	541
Taliadau'r Archwilwyr (Prifysgol £39k: 2006 £38k)	55	55
Taliadau'r Archwilwyr am Wasanaethau ac eithrio Archwilio (Prifysgol £122k: 2006 £50k)	127	56
Archwiliad Mewnol a dalwyd i Drydydd Partïon	61	41
Llogi Offer a Pheiriannau – Prydlesi Gweithredu	830	688
Llogi Asedion Eraill – Prydlesi Gweithredu	908	793

10. LLOG TALADWY

	2006/07 £000	2005/06 £000
Benthyciadau a Gorddrafftiau Banc	898	904

Nodiadau'r Cyfrifon

Y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2007

11. DADANSODDIAD O WARIANT YN ÔL GWEITHGARWCH

	Costau Staff	Dibris- iant	2006/07			2005/06
			Treuliau Gweith- redol Eraill	Llog Taladwy	Cyfanswm	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Adrannau Academaidd (Nodyn 12)	28043	1029	8428		37500	35974
Gwasanaethau Academaidd	3820	197	2597		6614	6580
Gweinyddiaeth Ganolog a Gwasanaethau	5390	125	2332		7847	6947
Addysgol Cyffredinol	747		2978		3725	2431
Cyfleusterau Staff a Myfyrwyr	1028		716	49	1793	1689
Adeiladau	2941	7	5520	314	8782	7759
Gweithrediadau Preswylfeydd ac Arlwyo	2138	3	2732	524	5397	5613
Dibrisiant Adeiladau		2269			2269	2367
Grantiau a Chontractau Ymchwil (Nodyn 4)	6274	368	3703		10345	11445
Gwasanaethau a Ddarparwyd (Nodyn 7)	4824	419	4237	8	9488	8492
Ailstrwythuro Staff a dalwyd yn Ganolog	1154				1154	1343
Arall	1500		427	3	1930	1500
Cost Pensiwn FRS17 (Nodyn 31)	293				293	994
Cyfanswm yn ôl Cyfrif Incwm a Gwariant	58152	4417	33670	898	97137	93134

Ariannwyd y gost dibrisiant gan:

Grantiau Cyfalaf Gohiriedig a Ryddhawyd (Nodyn 20)	2523
Cronfa Wrth Gefn Ailbrisio a Ryddhawyd (Nodyn 22)	612
Incwm Cyffredinol	1282
	<u>4417</u>

Talwyd costau ailstrwythuro staff o £489k (2005/06 £588k) yn uniongyrchol gan adrannau.

Nodiadau'r Cyfrifon

Y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2007

12. ADRANNAU ACADEMAIDD

	2006/07				2005/06
	Staff Academ- aidd	Staff An-acad- emaidd	Gwariant Arall	Cyfanswm	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000
Colegau					
Celfyddydau a Dyniaethau	3981	377	638	4996	4082
Busnes, Gwyddorau Cymdeithas a'r Gyfraith	2871	286	392	3549	3505
Addysg a Dysgu Gydol Oes	3231	456	1306	4993	5295
Gwyddorau Naturiol	4477	1463	2770	8710	7715
Gwyddorau Iechyd ac Ymddygiad	7672	1234	3394	12300	12458
Gwyddorau Ffisegol a Chymhwysol	1659	336	957	2952	2919
Cyfanswm Prifysgol a Chyfunol	23891	4152	9457	37500	35974

Nodiadau'r Cyfrifon

Y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2007

13. ASEDION DIRIAETHOL

Cyfunol

	Tir ac Adeiladau Rhydd- frait	Gwell- iannau Prydles	Cyfarpar	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000
<u>Prisiad/Cost</u>				
Ar 1 Awst 2006				
Prisiad	73314			73314
Cost	47477	3453	13952	64882
Ychwanegiadau ar Gost	6264	5705	3178	15147
Gwerthiannau				
Prisiad	(5317)			(5317)
Cost	(3879)		(434)	(4313)
Ar 31 Gorffennaf 2007				
Prisiad	67997			67997
Cost	49862	9158	16696	75716
<u>Dibrisiant</u>				
Ar 1 Awst 2006	23748	288	11189	35225
Codiad am y Flwyddyn Dilewyd ar Werthiannau	2193 (2138)	257	1967 (426)	4417 (2564)
Ar 31 Gorffennaf 2007	23803	545	12730	37078
Gwerth Llyfr Net ar 31 Gorffennaf 2007	94056	8613	3966	106635
Gwerth Llyfr Net ar 1 Awst 2006	97043	3165	2763	102971
Etifeddwyd	5051			5051
Ariannwyd gan Grant Cyfalaf	23261	7465	3129	33855
Arall	65744	1148	837	67729
Gwerth Llyfr Net ar 31 Gorffennaf 2007	94056	8613	3966	106635

Mae cael gwared ar Dir ac Adeiladau Rhyddfrait yn ymwneud â diffygion rhai adeiladau ynghyd â chael gwared ar asedion a oedd yn eiddo i'r Bangor Centre for Developmental Disabilities Limited.

Nodiadau'r Cyfrifon

Y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2007

13. ASEDION DIRIAETHOL (parhad) Prifysgol

	Tir ac Adeiladau Rhydd- frait	Gwell- iannau Prydles	Cyfarpar	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000
<u>Prisiad/Cost</u>				
Ar 1 Awst 2006				
Prisiad	73314			73314
Cost	44229	639	13163	58031
Ychwanegiadau ar Gost	6264		2414	8678
Trosglwyddiad o Duostore Ltd ar Gost	2146			2146
Gwerthiannau				
Prisiad	(5317)			(5317)
Cost	(3065)		(405)	(3470)
Ar 31 Gorffennaf 2007				
Prisiad	67997			67997
Cost	49574	639	15172	65385
<u>Dibrisiant</u>				
Ar 1 Awst 2006	23111	232	10631	33974
Codwyd am y Flwyddyn Dilewyd ar Werthiannau	2184 (1541)	79	1759 (405)	4022 (1946)
Ar 31 Gorffennaf 2007	23754	311	11985	36050
Gwerth Llyfr Net ar 31 Gorffennaf 2007	93817	328	3187	97332
Gwerth Llyfr Net ar 1 Awst 2006	94432	407	2532	97371
Etifeddwyd	5051			5051
Ariannwyd gan Grant Cyfalaf	23261	294	2616	26171
Arall	65505	34	571	66110
Gwerth Llyfr Net ar 31 Gorffennaf 2007	93817	328	3187	97332
Pe na bai Tir ac Adeiladau Rhyddfrait wedi cael eu prisio byddent wedi cael eu cynnwys fel y symiau canlynol:				
Cost	78412			
Cyfanswm Dibrisiant wedi ei seilio ar Gost	15048			
Gwerth Llyfr Net wedi ei seilio ar Gost ar 31 Gorffennaf 2007	63364			

Mae rhai adeiladau wedi eu hariannu o ffynonellau'r Trysorlys: pe gwerthid yr adeiladau hyn byddai'n rhaid i'r Brifysgol ildio'r elw i'r Trysorlys neu ei ddefnyddio yn unol â Memorandwm Cyllidol Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru.

Nodiadau'r Cyfrifon

Y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2007

14. BUDDSODDIADAU

14A. BUDDSODDIADAU ASEDION NET

	<u>Cyfunol</u> £000	<u>Prifysgol</u> £000
<u>Buddsoddiadau ar Gost</u>		
Ar 1 Awst 2006 a 31 Gorffennaf 2007		
Buddsoddiad mewn Is-Gwmniau		4260
Buddsoddiad mewn Mentrau ar y Cyd		112
Benthyciad i'r Fenter ar y Cyd	1810	1810
Buddsoddiad yn CVCP Properties Plc	33	33
	<hr/>	<hr/>
Cyfanswm Cost	1843	6215
<u>Gostyngiad mewn Gwerth</u>		
Ar 1 Awst 2006		
		(1063)
Darparwyd yn y Flwyddyn		<hr/> (2052)
Gostyngiad mewn Gwerth ar 31 Gorffennaf 2007		<hr/> (3115)
Buddsoddiad Net ar 31 Gorffennaf 2007	<hr/> 1843	<hr/> 3100

14B. BUDD MEWN MENTRAU AR Y CYD A CHYFRANOGION

	<u>Cyfunol</u>	
	2006/07 £000	2005/06 £000
Cyfran Rhwymedigaethau Net ar 1 Awst	(287)	(224)
Cyfran Gweddill/(Diffyg) am y Flwyddyn	316	(63)
Cyfran Asedion/(Rhwymedigaethau) Net ar 31 Gorffennaf	<hr/> 29	<hr/> (287)

Nodiadau'r Cyfrifon

Y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2007

14. BUDDSODDIADAU (parhad)

14C. BUDDSODDIAD MEWN IS-GWMNIAU A MENTRAU AR Y CYD

Ar ddiwedd y flwyddyn, roedd buddsoddiadau mewn is-gwmnïau a mentrau ar y cyd fel a ganlyn:

	% Daliad	Cyfranddaliad Cyfalaf a Ddelir	Gwlad y Cofrestr- iad	Natur y Busnes
Industrial Development Bangor (UWB) Limited	100%	140,000 Cyfranddaliadau Cyffredin £1	Cymru	Offerwaith electronig
Archebodd y Brifysgol y daliad am gost o £80,000, ac mae'r Cwmni hefyd wedi gwneud dyroddiad cyfalaf o £60,000.				
Duostore Limited	100%	7,906,644 Cyfranddaliadau Cyffredin 50c	Cymru	Datblygiad eiddo y Brifysgol
Daliad a archebwyd gan y Brifysgol ar gost o £4,180,320.				
UWB Enterprises Limited	100%	2 Cyfranddaliadau Cyffredin £1	Cymru	Masnachol cyffredinol
VT Ocean Sciences Limited	50%	50,000 Cyfranddaliadau Cyffredin £1	Lloegr	Llogi llong ymchwil
Daliad ar sail Menter ar y Cyd â Vosper Thorneycroft (UK) Limited. Diwedd y flwyddyn ariannol i VTOcean Sciences Ltd yw 31 Mawrth ac mae'r cyfrifon cyfunol yn cynnwys y canlyniadau ariannol wedi eu seilio ar y dyddiad diwedd blwyddyn hwn.				
Business & Management Education Limited	50%	50 £1 Cyfranddaliadau Dosbarth A £1	Cymru	Cyrsiau dysgu o bellter
Daliad ar sail Menter ar y Cyd â'r Manchester Business School a gafwyd ar gost o £62,144.				
Centre for Advanced Software Technology Limited	100%	2 Cyfranddaliadau Cyffredin £1	Cymru	Technoleg meddalwedd cyfrifiadurol
North West Wales Management Development Centre Ltd	100%	1 Cyfranddaliad Cyffredin £1	Cymru	Rhaglenni datblygu rheolaeth

Gwerthwyd buddsoddiad y Brifysgol yn y Bangor Centre for Developmental Disabilities Limited, is-gwmni a oedd yn eiddo llwyr iddi, ar 17 Ebrill 2007.

Yn dilyn diwedd y flwyddyn ariannol, cafodd y Brifysgol wared ar ei daliad yn Business & Management Education Limited i Brifysgol Manceinion ar 5 Hydref 2007.

Nodiadau'r Cyfrifon

Y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2007

15. BUDDSODDIADAU ASEDION GWADDOL Cyfunol a Phrifysgol

	2006/07 £000	2005/06 £000
Ar 1 Awst	5264	4767
Ychwanegiadau	562	1100
Gwerthiannau	(527)	(1078)
Adbrisiad ar Ailbrisiad	391	282
(Gostyngiad)/Cynnydd mewn Daliannau Arian	(121)	193
	<hr/>	<hr/>
Ar 31 Gorffennaf	5569	5264
	<hr/>	<hr/>
Stociau Llog Sefydlog	717	524
Soddyfrannau	4197	3964
Daliannau Banc	655	776
	<hr/>	<hr/>
	5569	5264
	<hr/>	<hr/>
Llog Sefydlog a Soddyfrannau ar Gost	3425	3280

16. DYLEDWYR

	Cyfunol		Prifysgol	
	2007 £000	2006 £000	2007 £000	2006 £000
Symiau dyladwy o fewn un flwyddyn:				
Dyledwyr	7424	4716	5385	3919
Trethiant Adferadwy	1385			
Rhagdaliadau ac Incwm Cronedig	4681	6786	4298	6320
Swm dyledus o'r Fenter ar y Cyd	156	317	156	317
Rhagdaliad i'r Fenter ar y Cyd	50	50	50	50
Symiau dyledus o Is-gwmnïau			968	1302
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	13696	11869	10857	11908
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Symiau dyladwy ar ôl un flwyddyn:				
Rhagdaliad i'r Fenter ar y Cyd	678	728	678	728
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	14374	12597	11535	12636

Mae'r rhagdaliad i'r Fenter ar y Cyd yn cynnwys costau sefydlog am ddefnyddio'r llong sydd yn eiddo'r Fenter ar y Cyd a dalwyd ymlaen llaw ar gyfer cyfnod y cytundeb defnydd. Codir y rhagdaliad ar y Cyfrif Incwm a Gwariant ar sail llinell syth dros gyfnod y cytundeb.

Nodiadau'r Cyfrifon

Y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2007

17. CREDYDWYR: SYMIAU DYLADWY O FEWN UN FLWYDDYN

	<u>Cyfunol</u>		<u>Prifysgol</u>	
	2007 £000	2006 £000	2007 £000	2006 £000
Morgeisiau a Benthyciadau Anwarantedig	640	634	640	620
Gorddrafftiau Banc Anwarantedig	697	119		
Credydwy	6858	6535	5654	6398
Nawdd Cymdeithasol a Threthiant Arall Taladwy	1566	1414	1479	1383
Croniadau	2565	2522	2403	2418
Incwm Gohiriedig	8374	8652	8221	8328
Symiau dyledus i Fentrau ar y Cyd	55	145	55	145
Symiau dyledus i Is-gwmniau			190	159
	20755	20021	18642	19451

18. CREDYDWYR: SYMIAU DYLADWY AR ÔL MWY NAG UN FLWYDDYN

	<u>Cyfunol</u>		<u>Prifysgol</u>	
	2007 £000	2006 £000	2007 £000	2006 £000
Morgeisiau ar eiddo preswyl ac arall i'w had-dalu mewn rhandaliadau dros gyfnodau yn dod i ben rhwng 2015 a 2032	15714	13190	12464	13087
Benthyciad a dderbyniwyd o Is-gwmni			350	350
	15714	13190	12814	13437
Rhagdaliad a dderbyniwyd o Is-gwmni			109	207
	15714	13190	12923	13644
Benthyciadau i'w had-dalu fel a ganlyn:				
Rhwng un a dwy flynedd	698	703	698	668
Rhwng dwy a phum mlynedd	1566	1511	1566	1496
Ymhen pum mlynedd neu fwy	13450	10976	10550	11273
	15714	13190	12814	13437

Mae morgeisiau ar eiddo preswyl ac eraill yn cynnwys benthyciadau cyfradd llog sefydlog a newidiol, gyda'r olaf wedi eu cysylltu â naill ai LIBOR neu gyfradd sylfaenol y banc. Cyfradd llog o 7.3% sydd i'r benthyciad cyfradd sefydlog.

Nodiadau'r Cyfrifon

Y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2007

19. DARPARIAETHAU AR GYFER RHWYMEDIGAETHAU A CHODIANNAU Cyfunol a Phrifysgol

	Ailstrwythuro Staff
	£000
Ar 1 Awst 2006	277
Defnyddiwyd yn ystod y Flwyddyn	(277)
Trosglwyddwyd o'r Cyfrif Incwm a Gwariant	447
	<hr/>
Ar 31 Gorffennaf 2007	447
	<hr/>

20. GRANTIAU CYFALAF GOHIRIEDIG Cyfunol

	Cyngor Cyllido	Grantiau a Rhoddion Eraill	Cyfanswm
	£000	£000	£000
Ar 1 Awst 2006			
Adeiladau	14125	9269	23394
Cyfarpar	1608	871	2479
Arall		2188	2188
	<hr/>		
Cyfanswm	15733	12328	28061
	<hr/>		
Arian a dderbyniwyd			
Adeiladau	1450	6588	8038
Cyfarpar	1572	845	2417
	<hr/>		
Cyfanswm	3022	7433	10455
	<hr/>		
Rhyddhawyd i Incwm a Gwariant			
Adeiladau (Nodiadau 2, 5 a 7)	319	387	706
Cyfarpar (Nodiadau 2, 4 a 7)	1166	601	1767
Arall (Nodyn 4)		50	50
	<hr/>		
Cyfanswm (Nodyn 11)	1485	1038	2523
	<hr/>		
Ar 31 Gorffennaf 2007			
Adeiladau	15256	15470	30726
Cyfarpar	2014	1115	3129
Arall		2138	2138
	<hr/>		
Cyfanswm	17270	18723	35993
	<hr/>		

Nodiadau'r Cyfrifon

Y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2007

20. GRANTIAU CYFALAF GOHIRIEDIG (Parhad) Prifysgol

	Cyngor Cyllido	Grantiau a Rhoddion Eraill	Cyfanswm
	£000	£000	£000
Ar 1 Awst 2006			
Adeiladau	14125	6278	20403
Cyfarpar	1608	653	2261
Arall		2188	2188
			<hr/>
Cyfanswm	15733	9119	24852
			<hr/>
Arian a dderbyniwyd			
Adeiladau	1450	2260	3710
Cyfarpar	1572	347	1919
			<hr/>
Cyfanswm	3022	2607	5629
			<hr/>
Rhyddhawyd i Incwm a Gwariant			
Adeiladau	319	239	558
Cyfarpar	1166	398	1564
Arall		50	50
			<hr/>
Cyfanswm	1485	687	2172
			<hr/>
Ar 31 Gorffennaf 2007			
Adeiladau	15256	8299	23555
Cyfarpar	2014	602	2616
Arall		2138	2138
			<hr/>
Cyfanswm	17270	11039	28309

Mae'r grantiau cyfalaf gohiredig eraill yn ymwneud ag arian a dderbyniwyd gan Gyngor Ymchwil yr Amgylchedd Naturiol fel rhan o'r cyllid ar gyfer sefydlu cwmni menter ar y cyd VT Ocean Sciences Limited.

Nodiadau'r Cyfrifon

Y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2007

21. GWADDOLION Cyfunol a Phrifysgol

	Penodol £000	Cyffredinol £000	Cyfanswm £000
Ar 1 Awst 2006	4731	533	5264
Adbrisiad Buddsoddiadau Asedion Gwaddol	350	41	391
Incwm am y Flwyddyn	189	24	213
Gwariant am y Flwyddyn	(275)	(24)	(299)
Ar 31 Gorffennaf 2007	<u>4995</u>	<u>574</u>	<u>5569</u>
Yn cynrychioli:			
Cymrodoriaethau a Chronfeydd Ysgoloriaethau	1510		1510
Cronfeydd Gwobrau	301		301
Cronfeydd Eraill	3184	574	3758
Ar 31 Gorffennaf 2007	<u>4995</u>	<u>574</u>	<u>5569</u>

Nodiadau'r Cyfrifon

Y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2007

22. CRONFA WRTH GEFN AILBRISIAD Cyfunol a Phrifysgol

	2006/07 £000	2005/06 £000
<u>Ailbrisiadau</u>		
Ar 1 Awst ac ar 31 Gorffennaf	45034	45034
<u>Cyfraniadau i Ddibrisiant</u>		
Ar 1 Awst	(9601)	(8940)
Rhyddhawyd yn ystod y flwyddyn (Nodyn11)	(612)	(661)
Ar 31 Gorffennaf	(10213)	(9601)
<u>Ad-daliad Prifswm Dyled</u>		
Ar 1 Awst	256	207
Ad-daliadau i Awdurdodau Lleol yn y Flwyddyn		49
Ar 31 Gorffennaf	256	256
<u>Realeiddiad ar Werthiannau</u>		
Ar 1 Awst	(2155)	(2155)
Rhyddhawyd yn y Flwyddyn	(1783)	
Ar 31 Gorffennaf	(3938)	(2155)
<u>Swm Ailbrisiad Net</u>		
Ar 31 Gorffennaf	31139	33534

Nodiadau'r Cyfrifon

Y flwyddyn yn diwedd 31 Gorffennaf 2007

23. SYMUDIAD AR GRONFA WRTH GEFN GYFFREDINOL AC EITHRIO RHWYMEDIGAETH PENSIWN

	<u>Cyfunol</u> £000	<u>Prifysgol</u> £000
Diffyg ar Gyfer y Flwyddyn Wedi ei Gadw	(4611)	(4475)
Cyfraniadau i Ddibrisiant a ryddhawyd o Gronfa wrth gefn Ailbrisiad (Nodyn 22)	612	612
Realeiddiad ar Werthiannau Asedion Sefydlog (Nodyn 22)	1783	1783
Diffyg Cost Hanesyddol am y Flwyddyn	(2216)	(2080)
Costau Pensiwn FRS17 (Nodyn 31)	293	293
Adenillion Net ar Asedion Cynllun Pensiwn	(434)	(434)
Ar 1 Awst 2006	35792	36287
Ar 31 Gorffennaf 2007	33435	34066

24. YMRWYMIADAU CYFALAF

	<u>Cyfunol</u>		<u>Prifysgol</u>	
	2006/07 £000	2005/06 £000	2006/07 £000	2005/06 £000
Ymrwymadau a awdurdodwyd ac a gontractwyd ar 31 Gorffennaf	3034	12900	1108	6278

25. CYSONIAD GWEDDILL/(DIFFYG) GWEITHREDOL CYFUNOL A LLIF ARIAN NET O'R GWEITHGAREDDAU GWEITHREDOL

	2006/07 £000	2005/06 £000
(Diffyg)/Gweddill ar Weithrediadau Parhaus ar ôl Dibrisiad Asedion Sefydlog ar Brisiad a Gwaredu Asedion ond cyn cyfran Diffyg Mentrau ar y Cyd a Chyfranogion	(5013)	778
Dibrisiant (Nodyn 13)	4417	4111
Grantiau Cyfalaf Gohiriedig wedi eu ryddhau i Incwm (Nodyn 20)	(2523)	(2177)
Incwm Buddsoddi (Nodyn 6)	(1345)	(1205)
Colled/(Elw) ar Werthiant Asedion Gwaddol	7066	(274)
Llog Taladwy (Nodyn 10)	898	904
Costau Pensiwn FRS17 (Nodyn 31)	293	994
(Cynnydd)/Gostyngiad mewn Stociau	(58)	2
Cynnydd mewn Dyledwyr	(1777)	(1436)
Cynnydd mewn Credydwyr	150	3599
Cynnydd/(Gostyngiad) mewn Darpariaethau	170	(349)
Llif Arian Net i mewn o Weithgareddau Gweithredol	2278	4947

Nodiadau'r Cyfrifon

Y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2007

26. CYLLIDO

	Morgeisiau a Benthyciadau £000
Ar 1 Awst 2005	14523
Ad-daliadau Cyfalaf	(699)
Ar 31 Gorffennaf 2006	<u>13824</u>
Ar 1 Awst 2006	13824
Benthyciadau Newydd	3250
Ad-daliadau Cyfalaf	(720)
Swm Net a Gafwyd yn y Flwyddyn	<u>2530</u>
Ar 31 Gorffennaf 2007	<u>16354</u>

27. DADANSODDIAD O NEWIDIADAU YN Y (DDYLED)/CRONFEYDD CYFUNOL NET

	Ar 1 Awst £000	Llifau Arian £000	Newidiadau Eraill £000	Ar 31 Gorffennaf £000
Buddsoddiadau Ased Gwaddol – Arian (Nodyn 15)	776	(121)		655
Arian mewn Llaw ac yn y Banc	1025	3861		4886
Gorddrafftiau Banc	(119)	(578)		(697)
	<u>1682</u>	<u>3162</u>		<u>4844</u>
Adneuo Tymor Byr	12577	(3068)		9509
Dyled yn ddyledus o fewn un flwyddyn	(634)	720	(726)	(640)
Dyled yn ddyledus ar ôl un flwyddyn	(13190)	(3250)	726	(15714)
	<u>435</u>	<u>(2436)</u>		<u>(2001)</u>

28. ADENILLION AR FUDDSODDIADAU A CHYNNAL CYLLID

	Nodyn	2006/07 £000	2005/06 £000
Incwm o Waddolion	21	213	230
Incwm o Fuddsoddiadau Tymor Byr	6	580	541
Llog Arall a Dderbyniwyd	6	118	118
Llog a Dalwyd	10	(898)	(904)
		<u>13</u>	<u>(15)</u>

Nodiadau'r Cyfrifon

Y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2007

29. GWARIANT CYFALAF CYFUNOL A BUDDSODDIAD CYLLIDOL

	Nodyn	2006/07 £000	2005/06 £000
Asedion Diriaethol a Gafwyd	13	(15147)	(6926)
Buddsoddiadau Ased Gwaddol a Gafwyd		(562)	(1100)
Cyfanswm Asedion Sefydlog a Gwaddol a Gafwyd		(15709)	(8026)
Derbyniadau o Werthu Asedion Gwaddol		527	1078
Derbyniadau o Werthu Asedion Sefydlog			274
Grantiau Cyfalaf Gohiriedig a Dderbyniwyd	20	10455	5414
Gwaddolion a Dderbyniwyd	21		196
		(4727)	(1064)

30. RHEOLAETH ADNODDAU RHYDD

	2006/07 £000	2005/06 £000
(Dileadau)/Ychwanegiadau i Adneuon Tymor Byr	(3068)	3143
Symudiad mewn Buddsoddiadau Asedion Gwaddol - (Gostyngiad)/Cynnydd mewn Arian	(121)	193
	(3189)	3336

Nodiadau'r Cyfrifon

Y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2007

31. CYNLLUNIAU PENSIWN

Y ddau brif gynllun pensiwn i staff y Brifysgol yw Cynllun Pensiwn y Prifysgolion (USS) a Chynllun Pensiwn ac Yswiriant Prifysgol Cymru, Bangor 1978. Delir asedion y cynlluniau mewn cronfeydd ar wahân a weinyddir gan ymddiriedolwyr. Mae'r USS yn darparu buddion wedi eu seilio ar gyflog pensiynadwy terfynol ar gyfer gweithwyr academiaidd ac academiaidd-gysylltiedig holl Brifysgolion y DU a rhai gweithwyr eraill. Mae Cynllun Prifysgol Cymru, Bangor yn darparu buddion cyffelyb i staff eraill y Brifysgol. Prisir y cronfeydd pensiwn bob tair blynedd gan actwari annibynnol â chymwysterau proffesiynol gan ddefnyddio'r dull uned amcanol.

Cynllun Pensiwn y Prifysgolion

Mae'r sefydliad yn cymryd rhan yng Nghynllun Pensiwn y Prifysgolion, sef cynllun budd-dâl diffiniedig sy'n cael ei ariannu o'r tu allan a heb fod yn rhan o'r Ail Bensiwn Gwladol. Cedwir asedion y cynllun mewn cronfa ar wahân a weinyddir gan yr ymddiriedolwyr, Universities' Superannuation Scheme Ltd.

Ni all y sefydliad bennu beth yw ei chyfran o asedion cudd a rhwymedigaethau'r cynllun ar sail gyson a rhesymol ac, felly, yn unol â gofynion FRS 17: Buddion Ymdeol, mae'n ystyried y cynllun fel pe bai'n gynllun cyfrannu diffiniedig. O ganlyniad, mae'r swm a roddir i'r cyfrif incwm a gwariant yn cynrychioli'r cyfraniadau sy'n daladwy i'r cynllun dros y cyfnod cyfrifyddu.

Gwnaed prisiad actiwaraid diweddaraf y cynllun ar 31 Mawrth 2005. Gwnaed y prisiad gan ddefnyddio'r dull uned amcanol. Y tybiaethau sy'n cael yr effaith fwyaf arwyddocaol ar ganlyniad y prisiad yw'r rhai sy'n ymwneud â chyfradd elw ar fuddsoddiadau (h.y. cyfraddau llog) a chyfraddau cynnydd mewn cyflog a phensiynau. Mewn perthynas â rhwymedigaethau gwasanaeth blaenorol cafwyd y tybiaethau ariannol o elw'r farchnad a oedd yn bodoli ar ddyddiad y prisiad. Tybid y byddai prisiad cyfradd llog yn 4.5% y flwyddyn, y byddai cynnydd mewn cyflogau yn 3.9% y flwyddyn (yn ogystal â lwfans ychwanegol ar gyfer cynnydd mewn cyflogau o ganlyniad i oed a dyrchafiad a swm pellach o £800m i adlewyrchu profiad diweddar) ac y byddai

pensiynau'n cynyddu 2.9% y flwyddyn. Mewn perthynas â rhwymedigaethau gwasanaeth yn y dyfodol tybid y byddai prisiad cyfradd llog yn 6.2% y flwyddyn, yn cynnwys elw buddsoddi ychwanegol o 1.7% y flwyddyn, y byddai cynnydd mewn cyflogau yn 3.9% y flwyddyn (yn ogystal â lwfans ychwanegol ar gyfer cynnydd mewn cyflogau o ganlyniad i oed a dyrchafiad) ac y byddai pensiynau'n cynyddu 2.9% y flwyddyn.

Ar ddyddiad y prisiad, roedd gwerth asedion y cynllun yn £21,740m ac roedd gwerth rhwymedigaethau gwasanaeth blaenorol yn £28,308m, yn dangos diffyg o £6,568 miliwn. Roedd yr asedion yn ddigonol felly ar gyfer 77% o'r buddion a oedd wedi crynhoi i aelodau ar ôl caniatáu ar gyfer cynnydd disgwylidig mewn enillion yn y dyfodol.

Prisiodd yr actwari'r cynllun ar nifer o seiliau eraill ar y dyddiad priso. Gan ddefnyddio rhagdybiaethau Isafswm Gofynion Cyllido a gyflwynwyd gan Ddeddf Pensiynau 1995, roedd y cynllun wedi ei gyllido 126% ar y dyddiad hwnnw; dan reoliadau'r Gronfa Gwarchod Pensiynau, a gyflwynwyd gan Ddeddf Pensiynau 2004, roedd wedi ei gyllido 110%; ar sail prynu allan (h.y. rhagdybio bod y Cynllun wedi dod i ben ar y dyddiad priso) byddai'r asedion wedi bod tua 74% o'r swm angenrheidiol i sicrhau holl fuddion USS gyda chwmni yswiriant; a chan ddefnyddio'r fformiwla FRS17 fel pe bai USS yn gynllun un cyflogwr, roedd yr actwari'n amcangyfrif y byddai'r lefel gyllido wedi bod tua 90%.

Er 31 Mawrth 2005 mae diogelwch ariannol y cynllun wedi gwella ac mae'r actwari wedi amcangyfrif bod y lefel gyllido wedi cynyddu o 77% ar 31 Mawrth 2005 i 91% ar 31 Mawrth 2007. Y rheswm pennaf dros y gwelliant hwn i ddiogelwch ariannol y cynllun yw bod yr elw trwy fuddsoddi asedion y cynllun er 31 Mawrth 2005 wedi bod yn uwch na'r rhagdybiaethau gwreiddiol. Ar sail FRS17, amcangyfrifodd yr actwari bod y lefel gyllido ar 31 Mawrth 2007 dros 109%, a'i bod tua 84% ar sail prynu allan.

Roedd cyfradd y cyfraniad yr oedd ei hangen gan y sefydliad ar gyfer buddion gwasanaeth yn y dyfodol yn unig yn 14.3% o gyflogau pensiynadwy ar ddyddiad y prisiad ond penderfynodd y cwmni ymddiriedolwyr, ar gyngor yr actwari, i gadw cyfradd cyfraniad y sefydliad yn 14% o gyflogau pensiynadwy.

Nodiadau'r Cyfrifon

Y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2007

31. CYNLLUNIAU PENSIWN (parhad)

Gall gweddill neu ddiffygion, yn deillio o brisiadau yn y dyfodol, gael effaith ar ymrwymadau cyfrannu'r sefydliad yn y dyfodol.

Cynllun "dyn olaf ar ei draed" yw USS; felly, pe bai unrhyw un o'r cyflogwyr sy'n cymryd rhan yn USS yn mynd yn fethdalwr, bydd swm unrhyw ddiffyg mewn cyllid pensiwn (na ellir ei adfer fel arall) mewn perthynas â'r cyflogwr hwnnw yn cael ei rannu ar draws gweddill y cyflogwyr sy'n cymryd rhan yn y cynllun ac

adlewyrchid hynny ym mhriiad actiwaraidd nesaf y cynllun.

Mae'r prisiad actiwaraidd teirblynyddol ffurfiol nesaf i'w gynnal ar 31 Mawrth 2008. Adolygir y gyfradd gyfrannu fel rhan o bob prisiad.

Cyfanswm cost pensiynau i'r sefydliad oedd £4.114m (2006: £3.837m). Mae hyn yn cynnwys £532k (2006: £485k) o gyfraniadau dyledus ar ddyddiad y fantolen. Cyfradd y cyfraniad taladwy gan y sefydliad oedd 14% o gyflogau pensiynadwy.

Cynllun Pensiwn ac Yswiriant Prifysgol Cymru, Bangor 1978

Mae'r Brifysgol yn gweithredu cynllun budd diffiniedig yn y DU, Cynllun Pensiwn ac Yswiriant Prifysgol Cymru, Bangor 1978. Caiff y gronfa ei phrisio bob tair blynedd gan

actiwari annibynnol â chymwysterau proffesiynol gan ddefnyddio'r dull uned amcanol.

Mae'r tybiaethau a'r data eraill sy'n cael yr effaith fwyaf amlwg ar bennu lefelau cyfraniad fel a ganlyn:

Prisiadau actiwaraidd diweddaraf y mae data ar gael ar eu cyfer	1 Awst 2005
Elw buddsoddi y flwyddyn	5.9%
Cyfradd cynnydd yng nghyflogau y flwyddyn	4.5%
Cynnydd mewn pensiwn y flwyddyn	2.7%
Gwerth asedion ar y farchnad ar ddyddiad y prisiad diwethaf	£50.416 miliwn
Cyfran budd cronedig aelodau a gynhwyswyd gan brisiad actiwaraidd yr asedion	97%

Yn dilyn y prisiad actiwaraidd llawn ar 1 Awst 2005, cytunwyd ar gyfraniadau'n daladwy ar ôl 1 Awst 2006, fel canran o gyflog pensiynadwy, ar gyfradd o 17.2% (yn gostwng i 16.45% o 1

Tachwedd 2006) ar gyfer y cyflogwr a 6.35% (yn cynyddu i 7.10% o 1 Tachwedd 2006) ar gyfer yr aelod staff. Cyfanswm cost pensiynau i'r Brifysgol oedd £1,528k (2006: £920k).

Mae canlyniadau prisiad actiwaraidd llawn y gronfa ar 1 Awst 2005 wedi cael eu rhagamcanu i 31 Gorffennaf 2007, ac yna eu hailgyfrifo wedi eu seilio ar y tybiaethau canlynol:

	Ar 31 Gorff- ennaf 2007	Ar 31 Gorff- ennaf 2006	Ar 31 Gorff- ennaf 2005
Cyfradd Cynnydd yn y Cyflogau	5.10%	4.90%	4.70%
Cyfradd Cynnydd yn Nhaliadau Pensiwn	3.30%	3.10%	2.70%
Cyfradd Gostyngiad ar gyfer Rhwymedigaethau	5.70%	5.10%	5.00%
Tybiaeth Chwyddiant	3.30%	3.10%	2.70%
Ailbrisiad Pensiynau Gohiriedig	3.30%	3.10%	2.70%

Nodiadau'r Cyfrifon

Y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2007

31. CYNLLUNIAU PENSIWN (parhad)

Asedion yn y cynllun a'r gyfradd elw ddisgwyliedig yn y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf oedd:

	Cyfradd Adennill Tymor Hir 2007	Gwerth 2007 £000	Cyfradd Adennill Tymor Hir 2006	Gwerth 2006 £000	Cyfradd Adennill Tymor Hir 2005	Gwerth 2005 £000
Soddgyfrannau	8.00%	41915	7.50%	39710	7.00%	37683
Bondiau	5.25%	18074	4.75%	15547	4.75%	11309
Eiddo	8.00%	3285	7.50%	1714	7.00%	1399
Arian	5.25%	457	4.75%	486	4.50%	25
Contractau Blwydd-dal	5.70%	47	5.10%	50		
		<u>63778</u>		<u>57507</u>		<u>50416</u>

Mesurwyd y symiau canlynol ar 31 Gorffennaf yn unol â gofynion FRS 17:

	2007 £000	2006 £000	2005 £000
Cyfanswm Gwerth yr Asedion ar y Farchnad	63778	57507	50416
Gwerth Presennol Rhwymedigaethau'r Cynllun	<u>(66147)</u>	<u>(67209)</u>	<u>(58624)</u>
Diffyg yn y Cynllun – Rhwymedigaeth Pensiwn Net	<u>(2369)</u>	<u>(9702)</u>	<u>(8208)</u>

Dadansoddiad o'r swm a fyddai wedi ei godi ar wariant gweithrediadol:

	2007 £000	2006 £000
Cost Gwasanaeth Cyfredol	2243	2025
Cost Gwasanaeth Blaenorol	448	306
Ennill ar gwtogiad	(127)	
Cyfraniadau	<u>(2271)</u>	<u>(1337)</u>
	<u>293</u>	<u>994</u>

Dadansoddiad o incwm/(costau) cyllid pensiwn

	2007 £000	2006 £000
Elw disgwyliedig ar asedion cynllun pensiwn	3875	3264
Llog ar rwymedigaethau cynllun pensiwn	<u>(3441)</u>	<u>(2948)</u>
Adennill Net	<u>434</u>	<u>316</u>

Nodiadau'r Cyfrifon

Y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2007

31. CYNLLUNIAU PENSIWN (parhad)

Dadansoddiad o'r swm a gydnabyddid mewn adroddiad o gyfanswm enillion a diffygion (AGED):

	2007 £000	2006 £000
Elw gwirioneddol namyn elw disgwylidig ar gynllun pensiwn	2283	4151
Profi enillion a cholledion yn deillio o rwymedigaethau'r cynllun		959
Newidiadau mewn tybiaethau sy'n sail i werth presennol		
Rhwymedigaethau'r cynllun	4909	(5926)
	7192	(816)

Ennill/(Colled) actiwaraidd a gydnabyddir yn AGED

Mae symudiad yn niffyg y cynllun yn ystod y flwyddyn fel a ganlyn:

	2007 £000	2006 £000
Diffyg yn y cynllun ar 1 Awst	(9702)	(8208)
Symudiad yn ystod y flwyddyn:		
Costau cyfredol y gwasanaeth	(2243)	(2025)
Cyfraniadau	2271	1337
Cost gwasanaeth blaenorol	(448)	(306)
Incwm ariannol arall	434	316
Ennill ar gwtogiad	127	
Elw/(Colled) actiwaraidd	7192	(816)
	(2369)	(9702)

Diffyg yn y cynllun ar 31 Gorffennaf

Roedd hanes enillion a cholledion ar gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf fel a ganlyn:

	2007 £000	2006 £000	2005 £000	2004 £000	2003 £000
Gwahaniaeth rhwng yr elw disgwylidig a gwirioneddol ar asedion y cynllun:					
Swm (£000s)	2283	4151	6228	788	(636)
Canran o asedion y cynllun	4%	7%	12%	2%	(2%)
Profi enillion/(colledion) ar rwymedigaethau'r cynllun:					
Swm (£000s)		959			(3249)
Canran o werth cyfredol rhwymedigaethau'r cynllun		1%			(7%)
Cyfanswm a gydnabyddir mewn adroddiad o gyfanswm enillion a cholledion:					
Swm (£000s)	7192	(816)	1577	(845)	(7776)
Canran o werth cyfredol rhwymedigaethau'r cynllun	11%	(1%)	3%	(2%)	(17%)

Nodiadau'r Cyfrifon

Y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2007

32. YMRWYMIADAU ARIANNOL Cyfunol a Phrifysgol

Ar 31 Gorffennaf ymrwymadau blynyddol o dan brydlesi gweithredu na ellir eu canslo oedd:

	2007 £000	2006 £000
Tir ac Adeiladau		
Dod i ben o fewn un flwyddyn	11	1
Dod i ben rhwng dwy a phum mlynedd gynhwysol	190	197
Dod i ben mewn dros bum mlynedd	605	609
Arall		
Dod i ben o fewn un flwyddyn	6	27
Dod i ben rhwng dwy a phum mlynedd gynhwysol	253	199
Dod i ben mewn dros bum mlynedd	594	597
	<hr/>	<hr/>
	1659	1630

33. TRAFODION PARTI CYSYLLTIEDIG

Oherwydd natur gweithrediadau'r Brifysgol a chyfansoddiad y Cyngor (wedi ei dynnu o sefydliadau'r sector cyhoeddus a phreifat lleol) mae'n anorfod y gwneir, o bryd i'w gilydd, drafodion lle y gallai aelod o'r Cyngor fod â budd ynddynt. Cynhelir yr holl drafodion sydd yn cynnwys sefydliadau lle y gallai aelod o'r Cyngor fod â budd ynddynt o hyd braich ac yn unol â rheoliadau cyllidol y Brifysgol a threfn caffael normal.

Yn ystod y flwyddyn gwasanaethodd Yr Athro R M Jones, yr Is-Ganghellor, fel ymddiriedolwr

Ymddiriedolaeth Coleg y Santes Fair, Bangor. Yn ystod y flwyddyn gyllidol 2006/07 derbyniwyd cyllid o £52k gan y Brifysgol oddi wrth Ymddiriedolaeth Coleg y Santes Fair, Bangor (2005/2006 £49k).

Mae nifer o ymddiriedolwyr yr Ymddiriedolaeth Ddatblygu hefyd yn aelodau o'r Cyngor neu'n uwch weithwyr yn y Brifysgol. Amcan yr Ymddiriedolaeth Ddatblygu yw cefnogi gweithgareddau'r Brifysgol trwy gyfrwng rhoddion a derbyniwyd cyfanswm o £435k (2005/2006 £991k) oddi wrth yr Ymddiriedolaeth yn ystod y flwyddyn.

Nodiadau'r Cyfrifon

Y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2007

34. CRONFEYDD MYNEDIAD A CHALEDI

	2006/07 £000	2005/06 £000
Gweddill heb ei wario ar 1 Awst	9	39
Grantiau Cyngor	421	428
Llog a enillwyd	3	4
	<hr/>	<hr/>
	433	471
Talwyd i'r Myfyrwyr	(429)	(462)
	<hr/>	<hr/>
Gweddill heb ei wario ar 31 Gorffennaf	4	9

Mae grantiau'r Cyngor ar gael i'r myfyrwyr yn unig: mae'r Brifysgol yn gweithredu fel cyfrwng talu yn unig. Felly, mae'r grantiau a'r taliadau cysylltiedig wedi eu heithrio o'r Cyfrif Incwm a Gwariant.

Atodiad

Y flwyddyn yn diweddu 31 Gorffennaf 2007

CYMAREBAU CYLLIDOL

	2006/07	2005/06
	Cyfunol	Cyfunol
Cymhareb Grantiau'r Cyngor i'r Cyfanswm Incwm	41.85%	38.69%
Cymhareb Ffioedd Cartref a Chontractau Addysg i'r Cyfanswm Incwm	18.57%	18.32%
Cymhareb Ffioedd Rhyngwladol i'r Cyfanswm Incwm	4.11%	3.83%
Cymhareb Incwm Ymchwil i'r Cyfanswm Incwm	12.12%	14.33%
Cymhareb Gwasanaethau Eraill a Ddarparwyd i'r Cyfanswm Incwm	9.77%	9.32%
Cymhareb (Diffyg)/Gweddill Cost Hanesyddol am y flwyddyn i'r Cyfanswm Incwm	(2.24%)	1.43%
Rhwymedigaethau Tymor-hir a Darpariaethau i Gronfeydd Wrth Gefn Cyffredinol ac eithrio Rhwymedigaeth Pensiwn	48.34%	37.63%
Cymhareb Asedion Rhydd i Rwymedigaethau Cyfredol	0.69	0.68
Cymhareb Asedion Cyfredol i Rwymedigaethau Cyfredol	1.40	1.32
Diwrnodiau Cyfanswm Incwm a gynrychiolir gan Ddyledwyr	51	48
Diwrnodiau Asedion Hylif Net i Gyfanswm Gwariant	52	53

Mae'r Cyfanswm Incwm yn cynnwys cyfran o incwm y Fenter ar y Cyd.